

PETA SEJA II. REDNEGA ZASEDANJA LJUDSKE SKUPSCINE LRS

Ekspoze finančnega ministra tov. Zorana Poliča o proračunu Ljudske republike Slovenije za l. 1948

Ljubljana, 17. maja. Danes popoldne se je Ljudska skupščina LR Slovenije sestala na 5. seji drugega rednega zasedanja, katere so se udeležili tudi člani vlade LRS na čelu s predsednikom tov. Miho Marinkom. Ko je skupščina odobrila zapisnik prejšnje seje, se je predsednik tov. Ferdo Kozak z nekaj besedami spomnil ljudskega poslanca tov. Franca Mojškerca, za katerega so pobeželi vojni zločinci sklenili, da ne sme več živeti, in tudi izvedli ta svoj zločin. Ko je predsednik prikazal pokojnega tov. Mojškerca kot neutrudnega borca za svobodo in izgradnjo socializma, je Ljudska skupščina z enominutnim molkom počastila njegov spomin. Nato je Ljudska skupščina sprejela predlog mandata imunitetnega odbora, da namesto pokojnega ljudskega poslanca tov. Mojškerca prevzame mandat njegov namestnik tov. Janez Kavšek.

Zatem je Ljudska skupščina sprejela naslednji dnevni red:

1. razprava in sklepanje o predlogu zakona državnega proračuna LR Slo-

venije za proračunsko l. 1948 s predlogom finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko l. 1948 in 2. razprava in sklepanje o predlogu zakona o zaključnem proračunu LR Slovenije za leto 1946.

Razprava o predlogu državnega proračuna za leto 1948

S tem je skupščina prešla na prvo točko dnevnega reda. Predsednik je dal besedo poročevalcu odbora za gospodarski načrt in finance tov. dr. Mihi Kambiču, ki je dejal, da je odbor na svoji seji v načelu in posameznostih soglasno sprejel predlog državnega proračuna LRS za proračunsko l. 1948 skupno s predlogom finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948. Na koncu je predlagal, naj tudi skupščina v celoti sprejme predloženi zakonski predlog.

Za njim je predsednik dal besedo ljudskemu poslancu in ministru za finance vlade LRS tov. Zoranu Poliču, ki je v svojem ekspoziju med drugim rekel:

Govor ministra Zorana Poliča

Ljudski skupščini je predložen v pretes in odobritev proračun za leto 1948. Prednost novega proračuna je v dejstvu, da se lahko okoriščamo z mnogimi izkušnjami, ki nam jih je dalo izvajanje proračuna v letu 1947.

Proračun za leto 1947. je predvideval 3.223.883.000 dinarjev izdatkov in prav toliko dohodkov. Ker je bil sprejet pred petletnim planom in so se v okviru izvajanja prvotnega plana pokazale nove možnosti gradbene in industrijske dejavnosti ter so s tem nastali tudi novi stroški, so porasli stvarni izdatki za dinarjev 516.056.000 na 3.739.939.000 dinarjev, kar znači prekoračenje proračuna izdatkov za 16%. Prav tako pa so zaradi razmaha gospodarske dejavnosti in še posebej zaradi planskega zajetja nadaljnjih razpoložljivih virov dohodkov porasli tudi dohodki, in sicer za din 1.335.215.000 na din 4.559.100.000, kar predstavlja povečanje predvidenih dohodkov za 41%. V letu 1947. smo torej dosegli, kljub prekoračenju proračunskih izdatkov, za dinarjev 819 milijonov presežek dohodkov nad izdatki, in sicer v proračunu republike din 548 milijonov, v proračunih LO pa din 271 milijonov. Ta sredstva vključujemo v proračun za leto 1948. kot del kriticja za izdatke v tem letu.

Od kod so pritekla tolikšna sredstva, da lahko kljub povečanju izdatkov pokazemo že tolikšen presežek dohodkov? Iz tovarnih in gospodarskih ustanov, ki so donosale v stari Jugoslaviji maloštevilnim kapitalistom ogromna profita, dotekajo v novi Jugoslaviji sredstva za kritje potreb širokim slojem delovnega ljudstva. V letu 1947. smo prejeli iz tovarnih račun utvarjenega dobička, na plačani dohodnini in amortizaciji ter na odvodenih presežkih obratnih sredstev din 2.851.431.000, kar predstavlja 88% proračuna dohodkov oziroma 63% vseh doseženih dohodkov. Okrepitev gospodarske dejavnosti pomeni torej med drugim tudi razbremenitev davčnih zavezancev in zavezancev drugih administrativnih dajatev.

100%na izpolnitev plana industrijske proizvodnje v letu 1947, 112%na izpolnitev plana lesne proizvodnje, 129%na izpolnitev plana investicij in prav tako visoka izpolnitev plana v drugih gospodarskih panogah kaže, da se predvsem delavstvo naše republike zaveda vloge, ki mu pripada pri izgradnji socializma v naši državi.

Kakor sam plan proizvodnje, tako je bil preko 100% izpolnjen tudi plan prometnega davka in dobička in s tem postavljena solidna osnova za finančno poslovanje samih podjetij in državnega aparata v celoti.

Izkušnje, ki smo jih dobili iz našega poslovanja v letu 1947., nam omogočajo, da z mnogo večjo sigurnostjo pristopamo k sestavljanju proračuna za leto 1948.

Prvotni predračuni naših ustanov in ljudskih odborov za leto 1948. so daleko presegali naše možnosti. Danes se nismo posegali na položaju, da bi lahko zadovoljili vse naše potrebe, predvsem v materialu, kadrih in delovni sili, in je treba temu primerno prilagoditi tudi svoje zahteve po finančnih sredstvih. Toda kljub taki situaciji se je naš proračun za leto 1948. povečal nasproti letu 1947. za 49%.

Velik porast proizvodnje v vseh panogah našega gospodarstva povzroča, da znaša dvig narodnega dohodka v letu 1948. 44% v primerjavi z letom 1947. V tem povečanem narodnem dohodku je vir povečanja našega proračuna. Gre torej za zdravo, za realno osnovo našega novega proračuna, ki bo črpal kritje predvsem iz gospodarske dejavnosti, ne pa morda iz nekaterih administrativnih virov. Kakor velja za vsedrjavni obseg, bomo znižali davke v letu 1948. za 40%, in tako tudi v Sloveniji. Prav tako pa je

tudi jasno, da velja tudi za nas, da so še mnogi viri materialnih in s tem denarnih sredstev, ki jih je treba mobilizirati, da bomo tako čimprej dosegli in prekorajili proizvodni plan letošnjega leta in s tem tudi indeks življenjskega standarda, postavljenega za letošnje leto.

Izdatki po predloženem proračunu za leto 1948. znašajo 4.818.675.000 dinarjev, oziroma če upoštevamo, da financiramo del našega gospodarstva neposredno iz dobičkov in amortizacijskih sredstev podjetij, din 5.330.742.000.

Po rednem proračunu znaša porast 49% nasproti predvidenim izdatkom za leto 1947., in sicer porastejo izdatki za republiške ustanove in potrebe za 37%, izdatki za LO pa za 93%. Republiški proračun znaša 3.447.054.000 din, proračuni LO pa din 1.371.621.000. Razmerje med obema je 71,5:28,5, dočim je bilo v letu 1947. 78:22. Kaže se torej zdrava tendenca hitrejšega naraščanja proračunov LO od republiškega. V primerjavi z občedravnim proračunom, ki znaša dinarjev 124.841.338.000 in je porasel za 45,2% nasproti realizaciji v letu 1947., kaže povišanje republiškega proračuna za 49% na dejstvo, da naraščajo potrebe republike, predvsem pa potrebe najnižjih organov oblasti hitreje in v večjem obsegu, kakor pa potrebe zveznega značaja. Še jasneje pokaže to tendenco primerjava z zveznim proračunom, ki je porasel letu 1947. za 37%, torej za 12% manj, kakor pa republiški proračun. To je predvsem posledica prenosov nekaterih poslov iz zveznega proračuna na republiškega, predvsem pa sistematičnega urejanja in utrjevanja krajevnih in okrajnih LO.

Če si nekoliko podrobneje ogledamo izdatke republiškega proračuna, ugotovimo, da so kljub delnemu izveproračunskemu financiranju tudi v letošnjem letu glavni izdatki, to je 41% celotnega proračuna, predvideni za financiranje gospodarstva, predvsem za kapitalno izgradnjo. Sama proračunska postavka kapitalne izgradnje predstavlja 16%no povečanje v primerjavi z letom 1947. V celoti pa se povečajo republiške investicije za okoli 30% nasproti letu 1947. Poudariti je treba tudi, da se je bistveno spremenilo razmerje med investicijami republike in LO. Dočim je bilo to razmerje po proračunu v letu 1947. 85:15, se je v letošnjem letu popravilo v korist LO na 72:28.

Po proračunu določena investicijska dela seveda še ne pomenijo naše celotne investicijske dejavnosti. Pridružuje se že omenjeno direktno financiranje iz sredstev podjetij, predvsem pa povečanje zveznih investicij na teritoriji naše republike. Izvajanje zveznih investicij na našem ozemlju tesno povezuje našo republiko z državo gospodarsko celoto, prispeva k dvigu narodnega dohodka v naši republiki in pomeni v finančnem pogledu vračanje v republiko mnogo večjih sredstev, kakor pa jih predstavljajo razna vplačila iz naše republike v zvezno blagajno.

V III. delu proračuna so predvideni izdatki za prosveto in ljudsko kulturo, ki so se povisali nasproti proračunu za leto 1947. za 42%. Nanje odpade 17% povečane proračuna za leto 1948, medtem ko je bilo to razmerje v preteklem letu 16%.

Če upoštevamo tudi povečanje teh izdatkov za LO, znaša povišanje izdatkov v letošnjem proračunu za prosveto in ljudsko kulturo 360 milijonov, oziroma za 77% v primerjavi z letom 1947.

To povečanje kaže posebno skrb za kulturni in prosvetni dvig naše republike. Medtem ko je bilo na primer leta 1939. izdano za vse šole v Sloveniji, od ljudskih do univerz, 131 milijonov, je bil

izdatek že v proračunu za leto 1946. 250 milijonov in je predvideno v letošnjem proračunu 697 milijonov. Medtem ko so se v stari Jugoslaviji postopno ukinjale fakultete, imamo v novi Jugoslaviji popolno univerzo, gradijo se novi inštituti, med njimi kemični, metalurški, hidrotehnični, ustanovljeni sta bili Akademija za igralsko umetnost in Akademija upodabljalocih umetnosti, iz sredstev letošnjega proračuna bo dograjena moderna galerija, ki so jo pričeli graditi v stari Jugoslaviji, toda kljub težkim milijonom, ki jih je plačevalo slovensko ljudstvo v državno blagajno, ni bilo na razpolago potrebnega zneska za dograditev stavbe.

Medtem ko je bilo leta 1939. predvidenih v proračunu bivše dravske banovine din 200.000 za štipendije študentom, so znašali izdatki za te namene v letu 1947. 19,7 milijona in so predvideni v letošnjem proračunu v višini 27 milijonov. Izdatki za Narodno gledališče v Ljubljani in Mariboru so znašali v letu 1939. 5,967 milijonov, v letošnjem proračunu so predvideni v višini 42,670 milijonov, torej so 715% višji kakor leta 1939. Izdatki za likovno, glasbeno in igralsko umetnost, vključno odkupe, nagrade in podpore, so znašale v bivši dravski banovini leta 1939. 226.387 din, po proračunu za leto 1947. pa 3.288.089 din, torej za 1452% več kakor leta 1939. itd. Navedel bi lahko še dolgo vrsto števil, ki pričajo, kako se je povečala skrb ljudske oblasti za kulturni razvoj našega ljudstva.

Predvideni izdatki v III. delu proračuna so zato upravičeni in so verna slika novih odnosov v naši državi. Upravičen je tudi izdatek, ki je predviden za ministrstvo prosvete v višini 375 milijonov.

Za investicijami odpadejo v republiškem proračunu najvišji izdatki na socialno zdravstveno zaščito ljudstva, ki vključuje pokojnine, invalidnine, bolnice, podpore žrtvam fašističnega terorja in drugo. Na te izdatke odpade 21% republiškega proračuna in znaša povečanje napram letu 1947. 83%. V tem so predvideni izdatki za 8700 pokojencev, za 25.000 invalidov, 4400 podpor za žrtve fašističnega terorja, za povečane bolniške stroške in vzdrževanje bolnic itd. Za izpopolnjevanje vseh teh socialno zdravstvenih nalog predvideva proračun za ministrstvo za socialno skrbstvo 401 milijon izdatkov, za ministrstvo dela 261 milijonov in za ministrstvo zdravstva 245 milijonov. V zdravstveni službi naj za primerjavo še navedemo, da so bile v stari Jugoslaviji bolnice vezane predvsem na lastna sredstva. Proračunski izdatki v zdravstvene namene so znašali leta 1939 14.743.000 din, dočim so bili izdatki v letu 1947 214.852.000 din, torej 1357% višji kot leta 1939 in presegajo v letošnjem letu (upoštevajoč tudi proračune LO) 300 milijonov. Nova ljudska oblast na ta način z vso pozornostjo skrbi za nemoten razvoj zdravstvenih ustanov. Porast zdravstvene službe se kaže v novih ambulantah, novih bolniških oddelkih, v povisšanem številu postelj in porastu oskrbnih dni.

Če navedem še izdatke za ministrstvo notranjih zadev v višini 223 milijonov, v katerih so predvsem izdatki za plače, opremo in oskrbo Narodne milice, izdatke ministrstva za kmetijstvo v znesku 195 milijonov, povečane za 77,1% napram letu 1947 zaradi novih nalog, ki jih mora vršiti ministrstvo v rekonstrukciji poljedelstva, in izdatke ministrstva za trgovino v znesku 81 milijonov, povečane za 28% napram letu 1947, oziroma za 99,5% (če ne upoštevamo investicij) in to predvsem zaradi izdatkov za vzgojo novih kadrov, ki bodo morali prevzeti nase odgovorno nalogo v zvezi s prevzemom celotne trgovine in državne roke, so s tem nakazani vsi večji izdatki v okviru predloženega proračuna za leto 1948.

V petem delu proračuna so prikazani tkzv. administrativni izdatki republike, ki vključujejo vse potrebe za redno funkcioniranje resorov in komitetov. Ti izdatki so sicer porasli napram letu 1947 za 27%, toda to predvsem zaradi povečanja osebnih izdatkov v zvezi s sistemizacijo, kar znaša 107 milijonov. Ako pogledamo odnose teh izdatkov do celotnega proračuna, so se od 18% v letu 1947 znižali na 16,6% v letošnjem proračunu. Še večja sprememba je v tem pogledu pri LO, kjer je odnos do celotnega proračuna, če vzamemo administracijo v širšem smislu, od 44% v letu 1947 padel na 32% v letu 1948. To nam dokazuje, da je administrativno poslovanje vedno bolj v skladu z razvojem vsega našega gospodarstva in upravnega poslovanja, da se krči nepotrebna birokracija in daje mesto pokrivanju potreb, ki so povezane z borbo za še hitrejši porast narodnega dohodka. S tem seveda ne morem ugotavljati, da smo odstranili že vso nepotrebno birokracijo. Se je ogromno primerov, da so v posameznih uradih preštevili nameščenci, da jih drugje primanjkuje, da je delo nepravilno porazdeljeno, da je odnos do dela nepravilno in tako dalje.

IZ DANASNJE STEVILKE:

Ekspoze finančnega ministra tov. Zorana Poliča o proračunu LRS za l. 1948 na 5. seji rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS. Izjava vlade FLRJ spričo terorja v Grčiji. Kako smo se pripravili na novo turistično sezono. — Fizkultura.

Vsi prej navedeni izdatki so pokriti deloma z lastnimi dohodki, deloma z udeležbo na prometnem davku, ki tvori glavni dohodek zveznega proračuna.

Povečanje potreb v republiki, ko izkazujejo proračunske izdatke v višini 4818 milijonov, je zahtevalo vključbo porastu potreb v vsedrjavnem obsegu, da se poveča procentualna udeležba republike na prometnem davku. Od 5% v letu 1947 je dvignjena participacija na 14% v republiki pobranega davka na promet proizvodov, oziroma v znesku na 1.333.299.000 din. Ta dohodek predstavlja enega izmed glavnih virov za pokritje potreb republiškega proračuna in je tudi v celoti ustvarljiv, saj smo v letu 1947 100% izpolnili obvezo v plačevanju prometnega davka.

Republiški dohodki iz proizvodnje so le minimalno zajeti v proračunu. Predvideno je, da vplačujejo podjetja v proračun samo kontrolni procent dobička, kar znaša za republiški proračun 14,7 milijonov. Vsi ostali dohodki iz dobičkov in presežkov obratnih sredstev so namenjeni za direktno financiranje investicij. Za tako poslovanje gospodarskih podjetij, ki jim daje mnogo večjo svobodo v trošenju sredstev, kakor pa je bilo to mogoče v preteklem letu, je nujno potrebno, da podjetja temeljito uredijo svoje knjigovodstvo in svojo proizvodstveno evidenco.

Po višini zneska bo v letošnjem letu najvažnejši dohodek dohodnina, ki je predvidena v proračunu v višini 2 milijard 97.661.000 din. Da je predviden tako visok znesek kljub temu, da je n. pr. za kmete v naši republiki predviden nižji davek na dohodek za preko 40% od plačanega davka za leto 1947, je posledica dejstva, da smo glavne zaostanke po odmeri za leto 1946 in 1947 pobrali šele v prvih mesecih 1948, torej že kot dohodek za nov proračun. To dejstvo nam tudi omogoča, da lahko znižujemo davke za leto 1948 v večjem obsegu in da lahko v letošnjem letu opustimo uvažanje krajevne dohodnine.

Kakšne so osnove zniževanja davka v letu 1948? Predvsem daje povečanje socialističnega sektorja našega gospodarstva možnost pridobivanja večjih denarnih sredstev iz produkcije. Prav tako pa predstavlja izvajanje trgovine po vezanih cenah še poseben razlog, ki ga je treba upoštevati pri odmeri davkov. Na višino dohodnine pa bo vplivalo tudi formiranje kmetijskih združ. Spoznanje, da predstavlja zadržna oblika poljedelstva najboljše pot k hitri rekonstrukciji kmetijstva, ki osnovni mehanizaciji, k ureditvi semenske službe in organizaciji prodaje ter s tem k višjemu donosu, zahteva, da tudi z ugodnejšim obdavčenjem združnih organizacij omogočamo hitrejšo vključevanje kmetov v te zadruge.

Potrebno je, da se še nekoliko ozremo na davčne ukrepe, izvršene v l. 1947.

Popravljanje davčnih odmer, ki se je pričelo v letu 1947, in se deloma izvajalo še v letošnjem letu, je bilo za nas vse v marsičem zelo počno. Kakor nam je na eni strani odkrilo slabosti finančnega aparata, ki je v mnogih, lahko celo rečemo v večini premirov pokazal birokratski odnos do ljudi in novih nalog sploh, kakor nam je odkrilo slabo povezanost med okrajnimi IO in terenom, tako nam je na drugi strani tudi pokazalo, kako skušajo vedno isti nasprotniki izkoristiti vsako priliko, da izmalizirajo sicer dobronamerne ukrepe.

Če je očitno prenikava odmera davkov v letu 1946. porušila davčno moralo pri kmetih, so na drugi strani nepravilni, preostri ali celo zlonamerni presegi v letu 1947 in 1948 mnogokje vzbudili upravičeno nevoljo. Previsoke odmere posameznim davčnim zavezancem, nepravilne rubežni, nesorazmerje med gospodarsko enakomernimi obvezniki, vse to so stvari, ki bi se pri pravilnem delu ne mogle dogajati. Po ministrstvu za finance ugotovljena višina davkov je bila računana po racionaliziranih cenah poljskih pridelkov. Kasnejši prehod na svobodne cene je v denarju izražene dohodke kmetov visoko dvignil in je bila zato suma za republiko ugotovljenih davkov več kakor realna. Vprašanje je le, kako je bila ta suma porazdeljena med okraje, kraje in posameznike. Da bi se dala prvotna korektura odmere povsod dobro izvršiti, so dokazali n. pr. okrajji Grosuplje, Lendava, Celje-okolica in nekateri drugi. Nasprotno pa so bile največje napake v okrajjih Ptuj, Maribor-okolica in Dravograd. Nekateri okrajji niso upoštevali bližine večjih mest in s tem ugodnih tržišč za poljedelske pridelke, drugi niso upoštevali prizadetosti po okupatorju, tretji ne različne rodovitnosti zemlje itd. Tako so n. pr. okrajji Črnomelj, Kamnik, Skofja Loka, Trbovlje in Maribor-okolica preobremenili male kmete z davčnimi predpisi, ki so ponekod dač presegali njihovo davčno zmogljivost. V okrajjih Mozirje, Trebnje in Ptuj je to doletelo srednje kmete. Skoraj vsi okrajji pa so odmerili prenikave davke najmočnejšim kmetom. Ministrstvo za finance je s svoje strani

že ugotovilo napake, tako svoje, kakor tudi na terenu, ki so povzročile, da niso stvari povsod potekale tako, kakor bi morale. Sedaj bo potrebno, da še okrajji sami pregledajo svoje delo, ker je predvsem njihova krivda, kjer odmera ni bila pravilno izvršena.

Ugotoviti moramo sicer, da so s ponovno izvršenimi popravki in odpisi popravljene vsaj grobe napake. Toda treba bo storiti vse, da se odpravijo še vse tiste nepravilnosti, ki ovirajo zdrav odnos kmeta do skupnosti. Dejstvo, da je bilo od 24.953 vloženih pritožb ugodno rešenih na okrajjih 15.517, dokazuje, da že okrajji IO sami popravljajo ugotovljene napake in da zato odpade razlog pritoževanja na ministrstvo za finance. Stevilka vloženih pritožb pa prav tako kaže, da po izvršeni korekturi ni bilo toliko napak, kakor so hoteli dokazovati zlonamerni ljudje. V primeri z letom 1945, ko so bili davki osemkrat manjši in je bilo kljub temu vloženih pritožb 7445, je ta številka še posebno nizka. In končno je bilo na odločbo OLO vloženih na ministrstvo doslej samo 1689 pritožb.

Četudi smo morali v nekaterih okrajjih, kakor n. pr. v Črnomlju, Krškem, Ptuj, Maribor-okolici in Dravogradu pristopiti k ponovnim popravkom predvsem zaradi visokih odmer pri malih in srednjih kmetih in čeprav smo večji del izostankov že izterjali, seveda ne mislimo odstopiti od popolne izterjave zaostankov tam, kjer ti še niso poravnani. Krivično bi bilo nam pram poštem plačnikom, ki so svoje obveze v redu poravnali, četudi morda težko, da bi tistim, ki so imeli boljše pogoje za plačevanje, pa so čakali, sedaj neplačane davke morda celo odpisali. Večje število zaostankarjev z visokimi zneski imajo danes okrajji Ptuj, Radgona, Mozirje in Krško. V kolikor ne bodo hoteli pravilno ugotovljenih davčnih zaostankov poravnati, bo seveda treba pristopiti k prisilnim meram, ki pa danes ne predstavljajo več splošnega načina pobiranja davkov, temveč morajo predstavljati največjo sramoto za tistega, ki ga zadenejo.

Posebej pa hočem poudariti, da so si bili v mnogih primerih davkoplačevalci tudi sami krivi nepravilnih odmer, saj so se branili sodelovanja v davčnih komisijah, ki so vršile oceno dohodkov ali pa so dopuščali, da so sedeli v komisijah vaški možgani, ki so storili vse, da vnesejo zmedo v delo in da ustvarijo čim ugodnejši položaj zase. Mali in srednji kmetje ne bodo smeli več nasedati že od nekdaj poznamim vaškim izkoriščavcem, temveč bodo morali s svojim medsebojnim sodelovanjem in s sodelovanjem pri vseh oblastvih in političnih akcijah ustvarjati pogoje za svoje boljše in naprednejše življenje ter za pravilnejše izvajanje ukrepov na terenu.

Razen že omenjenih dohodkov so predvideni v proračunu še drugi, po višini mnogo nižji, kakor n. pr. dohodki uradov in ustanov v znesku 213 milijonov din, razni dohodki v znesku 242,9 milijonov din, presežki dohodkov iz proračuna za leto 1947 v znesku 819 milijonov din. Davek na dediščino in darila v znesku 44 milijonov din in delež na takсах v znesku 54 milijonov din. Vkljub temu, da so ti dohodki nižji, jim je treba posvetiti prav tako vso pažnjo, ker tvorijo v okviru postavljene finančnega plana nujno potrebna sredstva za kritje izkazanih potreb.

V zvezi s temi dohodki bi samo opozoril, da predvideva vlada uklenje vseh trošarin, ki predstavljajo v obremenjevanju potrošnikov ostanke starega davčnega sistema.

Z naševanjem proračunskih dohodkov in izdatkov seveda niso izčrpana vsa finančna sredstva za kritje gospodarskih potreb. Je še vrsta izdatkov, ki so prav tako nujni, za katere pa zeankrat ne moremo dati stalnih finančnih sredstev na razpolago (n. pr. obratna sredstva podjetij), ali pa stalna sredstva zaradi značaja posla niso niti potrebna (n. pr. sezonski nakupi surovin v tovarnah). Vse take potrebe krijejo s krediti. Če vzamemo za izkoriščene kredite v letu 1947 indeks 100, je bilo stanje kreditov, dodeljenih našemu gospodarstvu v letu 1947 206 in izkazujejo torej več kakor enkratno povečanje.

Najvišji pa so bili krediti v industriji, posebna pozornost pa je bila posvečena zadružnemu sektorju, kjer so porasli krediti napram letu 1946 za 282%, napram letu 1939 pa celo za 483%. Porast združnih kreditov v letu 1947, je nastal predvsem zaradi posebne vloge, ki jo morajo odigrati zadruge v rekonstrukciji kmetijskega gospodarstva. Prav zaradi tega so bili v prvem četrtletju letošnjega leta ponovno povisani krediti združništvu za 62% v primeri z letom 1947, oziroma za 980% v primeri z letom 1939. Hitro dodeljevanje kreditov je omogočala razvita bančna mreža, ko so danes že v vseh okrajnih centrih vzpostavljene podružnice Narodne banke, ki hkrati izvajajo tudi celotni proračun okrajev.

Nadaljevanje na 2. strani.

Govor ministra Zorana Poliča

Nadaljevanje s 1. strani

Na kreditnem sektorju bomo morali v letošnjem letu posvetiti posebno pozornost snovanju združnih kreditnih odsekov, ki so v sklopu celotne združne organizacije močan pripomoček za ureditev zadruge in s tem pripomoček za dvig našega kmetijstva.

Posebej se moram zaustaviti na proračunskem poslovanju in finančnem gospodarstvu ljudskih odborov. Kakor sem že ugotovil, znaša proračun LO 1.371.621.000 din, kar predstavlja povišanje za 93%, napram letu 1947. Če upoštevamo, da gre povišanje deloma na račun prenosa nekaterih republikanskih izdatkov na okraje (predvsem bomo v drugem polletju prenesli nanje izplačevanje plač za učitelje), potem znaša dejansko povišanje 73%, kar pa je še vedno visok porast napram letu 1947. Tudi pri LO so bile investicije v letu 1948 glavni del izdatkov. Pokritje vseh proračunskih potreb je zagotovljeno LO tako z lastnimi dohodki, kakor tudi s participacijo na republikanskih dohodkih v višini 401 milij. din in z dotacijo iz republikanskega proračuna 200 milij. din. Tako visok prispevek republikanskega proračuna zahteva, da bomo v letošnjem letu še s posebno pozornostjo spremljali finančno gospodarstvo okrajev. Pozornost pa zahteva tudi dejstvo, da bodo LO precejšen del svoje investicijske dejavnosti krili izven proračuna. S tem jim je dana možnost, da z mobilizacijo lastnih sirovinskih rezerv visoko dvignejo svojo gospodarsko dejavnost. V tem je pa tudi dokaz prednosti socialističnega gospodarjenja, ko je na eni strani trdno postavljen plan, na drugi strani pa omogočena sproščenost osnovnih gospodarskih edinic.

Preteklo leto nam je pokazalo, da LO niso znali v zadostni meri iskati virov za finančno kritje svojih potreb, da pa v mnogih primerih tudi niso znali pravilno gospodariti z razpoložljivimi finančnimi sredstvi. Namesto da bi LO stremeli za čimprejšnjo finančno osamosvojitve z ustanavljanjem donosnih in obkorožnih podjetij, so se ponekod zadovoljevali s prevzemanjem raznih gostiln, obrtnih obratov in dr.

Poudariti pa je treba precejšnjo dejavnost LO na polju investicij, saj so izvršili za 924.737.801 din investicij. Toda če moramo pri investicijskem poslovanju ugotoviti, da je ostalo 25 milijonov din proračunskih sredstev za investicije neizkoriščenih, in da so na drugi strani LO pokazali proračunski presežek dohodkov v letu 1947 271 milijonov 29.000 din, potem nam je takoj jasno, da res niso znali v celoti izkoristiti možnosti, ki bi pomenile njihovo gospodarsko okrepitev.

V tej zvezi pa je treba opozoriti na nesolidno gospodarjenje LO, ko kljub presežkom dohodkov niso pokrili izdatkov za tista investicijska dela, ki so jih izvršili izven proračuna s pomočjo začasno dodeljenega kredita. Teh del so izvršili v višini 140 milijonov 728.000 din, kar predstavlja posebno obremenitev proračuna za leto 1948.

Ce se ozremo še na administracijo LO, moramo ugotoviti, da še ni pravih kriterijev za postavljanje nameneštva po okrajih. Prvotni predlogi za leto 1948 so pokazali, da hočejo nekateri okraji tudi trikratno povečati že obstoječe število. Jasno je, da se štednja ne sme razviti v to smer, da bi zaradi zniževanja upravnih izdatkov ne postavljali organizacije, ki je potrebna za dobro vodenje gospodarstva. Toda po nepotrebnem ne smemo povečavati birokracije. O vsem tem bodo morali voditi računa OLO, posebno še, ker jim bomo lahko dovolili povečanje izdatkov preko proračunskih postavk samo v primeru, da za kritje teh izdatkov dosežejo zadostne lastne dohodke preko onih, ki so predvideni v proračunu.

Posebno poglavje v finančnem poslovanju predstavljajo odnosi OLO do KLO. Za leto 1947 KLO v glavnem niso imeli svojih proračunov; živeli so na račun nestalnih dotacij, ki so jih prejimali od OLO, ali pa so uvajali za svoje vzdrževanje razne, sicer nedovoljene krajevne davčine ali pa celo prostovoljne prispevke. Že konec leta 1947, posebno pa v letošnjem letu smo napovedali odločen boj takemu odnosu okrajev do KLO. Za enkrat še ne moremo govoriti o posebnih uspehih. Če pogledamo številke prvega tromesečja letošnjega leta, vidimo, da je bilo predvideno za potrebe KLO 63 milij. din in od tega zneska so poročili 36 milij. din. Najslabše so se pri tem odrezali KLO v okraju Krško in Gorica. Pri tem pa v letošnjem letu ne gre več za to, da za KLO ne bi bilo dovolj finančnih sredstev na razpolago. Na njihovih računih je ostalo še neizkoriščenih okrog 35 milijonov, in pri tem zopet največ KLO okraja Krško in Gorica. Prav to nam dokazuje, da okraji niso znali vključiti KLO v enotni sistem finančnega poslovanja, da jim niso pomagali sestaviti podrobnega proračuna, ki bi pokazal, kaj smejo in kaj ne smejo trošiti, in da jih niso napotili k čim koristnejši uporabi razpoložljivih finančnih sredstev v letošnjem letu bo treba bistveno popraviti te odnose.

Ko smo pred letom dni razpravljali o proračunu za leto 1947., smo ugotovljali, da še ne moremo govoriti o proračunu za Slovensko Primorje. V predlog

proračuna za leto 1948. pa so že vključeni tudi proračuni svobodnih in z matično zemljo združenih primorskih okrajev.

Tovariši, tovarišice! Dosegli smo že velike uspehe in v mnogočem prekoračili postavljene naloge. Mnogo premalo bi bilo, če bi sedaj, ko sprejemamo proračun za leto 1948., mislili, da bomo z njegovo izpolnitvijo dosegli vse, kar je potrebno za doseglo planskih števil. Mnogo stvari je, ki jih proračun ni pokazal, ki pa so prav tako ali pa še bolj važne, kakor sam proračun in od katerih je odvisen tudi uspeh samega proračuna.

Ena teh stvari je štednja. Še tako skrbno sestavljen proračun ne more pripetiti toliko, kakor skrbno izvajana štednja. Štedimo prav tako, če iščemo nove vire surovin za našo proizvodnjo, če postavljamo tovarne čim bližje izvorom surovin in po možnosti čim bližje tržiščem, če pravilno uporabljamo še neizkoriščene rezerve v našem gospodarstvu, če odkrivamo nove načine dela itd.

Tesno povezano s prvim načelom je načelo stroge finančne discipline. Od samovoljnega postopanja s proračunskimi sredstvi in trošenja po osebnih, neplanskih vidikih ni daleč do namernega povzročanja škode državnim interesom. Prav tako ni pravilno zadrževanje sredstev, ki bi morala biti odvedena v proračun. V preteklem letu so na primer samo industrijska podjetja zadrževala do 105 milijonov mesečnega davka na promet proizvodov. Ohraniti, oziroma vzpostaviti proračunsko disciplino je zato ena izmed najvažnejših nalog pri izvrševanju proračunskih izdatkov.

Nadaljnja važna stvar je kontrola. Ko smo postavljali naš petletni plan, smo ugotovljali, da mora postati proračun, oziroma točneje finančni plan denarna kontrola izvajanja proizvodnih planov. Teža kontrolnega sistema se nimamo zgrajenega predvsem zaradi napačnega odnosa do finančnih pokazateljev v podjetjih in ustanovah. Podjetja finančnih planov ne izdelujejo pravočasno ali jih izdelujejo malomarno, tromesečni obračuni proizvodnje so nepopolni, knjigovodstvo ponekod ni v redu itd. Posledica tega je, da točna kontrola ni mogoča, da dinar ne more vršiti kontrolne funkcije v proizvodnji, da so zato mogoče nerodnosti in celo namerna škoda. Seveda ne smejo biti ti podatki edina osnova za izvajanje kontrole. Tudi ne sme biti finančni aparat s pregledovanjem finančnih knjig edini kontrolor poslovanja podjetij in ustanov. Kontrola mora vršiti vsakdo, delavec v tovarni, nameštene ali pa postavljeni kontrolni organ.

Finančni aparat bo pri tem najboljši pomočnik v borbi za uspehe v našem gospodarstvu, če se bo hkrati boril na vsej črti za odstranjanje birokratičnih načinov poseganja v gospodarske naloge, če bo vnesel novega duha in novih metod v svoje delo, če bo ustvaril pristen stik z gospodarstvom na terenu in če bo terenu nudil zadostno pomoč pri delu.

Tovariši! Ko sprejemamo proračun za leto 1948., ki v celoti odgovarja potrebam, nakazanim v okviru petletnega plana, nas mora prevevati zavest, da gremo nov korak dalje v izgradnji našega gospodarstva. Delovne množice, prežete z duhom novega patriotizma, z neverjetnim poletom ustvarjajo delo, ki tvori trdne temelje socialističnega reda pri nas. Ljudska fronta z osvobodilno fronto Slovenije nas pod vodstvom Komunistične partije in maršala Tita dosledno in uspešno vodi preko vseh zaprek, preko trdih preizkušenj od zmage do zmage in s tem vedno bolj približuje srečnejše življenje svobodnih narodov Jugoslavije. V borbi za novo življenje predstavlja tudi predloženi proračun nov mejnik, ob katerem se mora pričeti še intenzivnejša borba za izpolnitev postavljenih nalog, borba za mobilizacijo novih delovnih sil, ker samo s tem je zagotovljen uspeh, je zagotovljena zmagaja socialistične stvarnosti. Zato predlagam, tovariši ljudski poslanci, da predloženi proračun v celoti sprejmete!

Ekspozice ministra za finance tovariša Zorana Poliča so ljudski poslanci pozdravili s ploskanjem. Po krajšem odmoru je dobil besedo ljudski poslanec in podpredsednik vlade tov. Maček Ivan, ki je v svojem govoru prikazal izvršitev plana v prvem letu petletke ter naloge za izvedbo plana v letošnjem letu. Za njim sta govorila ljudski poslanec in minister za komunalne zadeve tov. Sentjuro Lidija in inž. Levstik Jože, minister za kmetijstvo.

Današnja seja je bila prekinjena ob 20. uri in se bo nadaljevala v torek ob 11. uri dopoldne.

Graditev ceste »Bratstva in enotnosti« v Zagrebu

Zagreb, 17. maja. Na gradnji odseka avtomobilske ceste »Bratstva in enotnosti«, ki je dolg 9 km in je hkrati največja prevzeta letošnja obveznost zagrebških frontovcev, dela vsak dan skoraj 6000 ljudi. Na prvem in hkrati najdaljšem odseku, ki pričinja pri Zagrebu, delajo frontovci V. rajona, ki so z buldožerji odstranili s trase že vso zemljo. Na 4. odseku ceste so dosedaj premetali že približno 2500 kubnih metrov gradiva.

Železničarji in frontovci so zgradili pomožno industrijsko progjo, po kateri prevažajo na delovna mesta material in ljudi. Dela na avtomobilski cesti so normirana po vrsti dela. Norme so do sedaj najbolje izpolnjevali frontovci V. rajona.

ZAKLJUČEK I. KONGRESA ZVEZE BORCEV NOV HRVATSKE

V nadaljevanju I. kongresa ZB NOV Hrvatske je govoril minister Rade Zigić o pomenu ZB in narodno-osvobodilnega boja na Hrvatskem. Med drugim je poudaril, da od borcev ljudstvo s pravico zahteva in pričakuje več kakor od vseh ostalih. Tri osnovne naloge ZB so: delo v izvajanju petletnega plana, pojasnjevanje ljudstvu namena vojnohujskaških manevrov in objasnjevanje, da so njihove želje eno, močnosti pa drugo, ter nadaljnja krepitev bratstva in enotnosti v obnovi in graditvi domovine s takim delom bo organizacija ZB izvršila splošno koristno vlogo in izpolnila vsa pričakovanja, ki jih je predložil tov. Tito.

Marko Belinić je govoril o nalogah ZB Hrvatske v graditvi socializma. V začetku je poudaril, da je v zvezo vpisanih okoli 400.000 udeležencev narodno-osvobodilnega boja, potrjeno pa je preko 200.000 pristopnic. Organizacija bi morala šteti mnogo večje število članov. Nato je nakazal neposredne naloge za hitrejšo izgraditve socializma in boljšega življenja delovnega ljudstva ter za krepitev obrambne moči naše države. ZB mora biti v prvih vrstah socialističnega tekmovanja; prenesto naj krepki vezi s slavno armado in mobilizira mladino v predvojaški vzgoji; vzgaja naj ljudstvo k čuvanju obče ljudske imovine; razvija naj največjo dejavnost za napredovanje vsakega življenja, predvsem z graditvijo združnih domov in z ustanavljanjem vaskih delovnih združenj; krepki naj vrste Ljudske fronte in ji pomaga v politični vzgoji in mobilizaciji množic; okrepi naj budnost proti sovražnim ostankom; skrbni naj, da bo vsak človek nagradjen po svojih zaslugah, obenem pa naj se bori proti birokratizmu in brezbrčnosti za življenje delovnih ljudi; varuje in razširja naj pridobitve narodno-osvobodilnega boja, propagira boj za mir proti vojnim hujskačem in imperialističnim grabeljivcem, ki mu stoji na čelu Sovjetska zveza in s tem nudi vsestransko pomoč naši Zvezni vladi s tov. Titom na čelu. Nato je Marko Belinić govoril še o drugih nalogah organizacije ZB, kakor n. pr. fizikalno in kulturno-prosvetno delo, postavljanje spomenikov padlim borcem, skrb za invalide in demobilizirane borce itd. Ob koncu referata je poudaril, da ob sprejemanju novih članov ni treba sektašiti in da se borci ne smejo oddvajati od ostalega dela naših ljudi, temveč jim morajo biti za vzgled.

Nato je pozdravil kongres delegat GO ZB NOV Jugoslavije minister zvezne vlade Dobrovič Radosavljević. Po diskusiji so nato izvolili izvršni in nadzorni odbor Zveze s predsednikom dr. Vladimирjem Bakarićem. Kongres je nato sprejel resolucijo, v kateri poudarja glavne naloge Zveze borcev. Ob koncu kongresa so poslali pozdravne brzojavke maršalu Titu, Centralnemu komiteju KPJ, dr. Vladimirju Bakariću, Izvršnemu odboru FLJ in Glavnemu odboru ZB NOVJ.

Fašisti v Gorici napadli italijanskega sindikalnega funkcionarja

Trst, 17. maja. (Tanjug.) V petek so fašisti v Gorici napadli podtajnika Delavske zbornice iz Milana, ki je spremljal do jugoslovanske meje 31 grških državljanov, izgnanih iz Argentine, katerim je Jugoslavija ponudila zatočišče.

Na vse napade odgovarjajo koroški Slovenci z borbo za priključitev k FLRJ

Celovec, 17. maja. Pred kratkim je bila v narodni šoli v št. Rupertu pri Velikovicu spominska svečanost, posvečena padlim partizanom. Član Pokr. odbora OF Janko Mak je v svojem govoru, v katerem je orisal zatiranje koroških Slovencev, ob koncu dejal: »Na vse napade odgovarjamo s še vztrajnejšo borbo za končno osvoboditev in združitve Slovenske Koroške s Titovo Jugoslavijo.« Nato je govoril še podpredsednik POOF tov. dr. Sjenčnik, ki je razkril nacistično gonjo predstavnikov deželne oblasti proti koroškim Slovencev.

S proslave je bilo odposlano mednarodnemu svetu na Dunaju izrekanje pismo proti grožnjam, ki jih izrekajo člani deželne vlade v Celovcu. Prav tako je bila odposlana tudi britanski civilni upravi zahteva po takojšnji izpustitvi sekretarja Pokrajinskega odbora OF tovariša Prusnika Karla, ki je še vedno krivično zaprt v ječi v Karla-u. Po končani slovesnosti v Narodni šoli so šli vsi navzoči na pokopališče, na grob 83 na Svinjski planini padlim partizanov, kjer so položili vence. Pevski zbor iz Pliberka pa je poštil padle partizane z dvema žalostinkama.

Wallace obtožuje ameriško vlado

New York, 17. maja. (Tanjug.) Tisk poroča, da je Henry Wallace v svojem govoru na zborovanju v Detroitu, katerega se je udeležilo 13.000 oseb, vnovič obsodil ameriške uradne osebnosti, da niso hotele sprejeti predloga Sovjetske zveze, da se začne pogajanja za ureditev medsebojnih nespornostim. Dejal je, da so na ta način politično z ledeno vodo vsi upi ljudstva v mir in prenehanje hladne vojne.

Koncentracija sirijskih čet na palestinski meji

Damask, 17. maja. (Tass.) Včeraj se je pričela koncentracija sirijskih čet na palestinski meji. Oklopna vozila, tanki in topništvo se že od jutraj pomikajo po cesti Damask-Bejrut. Konjenica pa po cesti Damask El Kunautra. United Press poroča, da je sirijski

Izjava vlade FLRJ spričo vedno večjega preganjanja in streljanja grških demokratov

Beograd, 17. maja. (Tanjug.) Poslanstvo FLRJ v Atenah je izročilo grški vladi naslednjo izjavo vlade FLRJ:

»Jugoslovanska javnost je z zgražanjem sprejela vest o množičnem streljanju grških rodoljubov in borcev proti fašističnemu okupatorju. Smatrajoč to dejanje za najbolj brutalno nasilje nad onimi rodoljubnimi elementi v Grčiji,

ki so prelivali krvi v skupni borbi z zavezniškimi narodi proti skupnemu sovražniku, priča jugoslovanska javnost takojšnjo razveljavitev terorističnih ukrepov.

Izražajoč razpoloženje svojih narodov želi jugoslovanska vlada opozoriti na to grško vlado.«

Protest Zveze književnikov FLR Jugoslavije

Beograd, 17. maja. (Tanjug.) Zveza književnikov FLRJ z gnušom protestira proti množičnemu pokolu, ki ga izvaja današnja kvzlinška vlada v Atenah pod pokroviteljstvom angloameriških imperialistov nad zaprtimi borci iz antifašistične epepeje grškega ljudstva v času od 1. 1941 do 1. 1944. Ljudje, ki padajo pod puškami, uvoženimi v Grčijo v imenu »pomoci Evropski, so znani in legendarni borci ELAS-a. Te borece so po osvoboditvi njihove domovine izpod nacističnih divizij zahrbtno ujeli in jih vrgli v razne utrube in taborišča. Svobodoljubni narodi niso porzili fašizem s tako številnimi in dragocenimi žrtvami, da bi se

tri leta po razobešenju zastave svobode nad brandenburškimi vrati spet razdivjala kuga fašistične tiranije v atlantski izdaji.

Vsak dan prihajajo novi protesti iz vseh krajev, kjer svoboda in življenje še kaj pomenita. Svežih ran, strahot ujetništva in drageocene poti do svobode ni mogoče pozabiti. Naj ta pravilni srd raste, to prebujanje zavesti človeštva pa naj bo imperialistom še en dokaz, da njihovi načrti za zaslužnje sveta ne bodo uspeli. Naj bo to junaškemu grškemu ljudstvu v moralno pomoč pri njegovem nadčloveškem prizadevanju v borju za neodvisnost in demokracijo.

Sovjetski delavci pozivajo vse napredno človeštvo, da se upre zločinom atenske vlade

Moskva, 17. maja. (Tass.) Po vsej Sovjetski zvezi protestirajo zoper zverinska dejanja grških monarhofašistov.

Po vsej Ukrajini so bila protestna zborovanja delavcev, nameštencev, kolhoznikov in preprostega ljudstva, na katerih so zahtevali, naj monarhofašisti nemudoma prenehajo z bratomornimi množičnimi usmrčitvami grških antifašistov. Delavci pozivajo vse napredno človeštvo, naj se upre zverinskemu početju atenske vlade, ki vzbuja gnuš in ogorčenje vsega delovnega ljudstva do monarhofašističnega terorja. »Čeprav smo na tisoče kilometrov oddaljeni od grškega ljudstva, dodajamo turkmenski delavci ZSSR svoj glas k protestu sovjetskega ljudstva in vsega človeštva proti množičnemu streljanju grških demokratov« pišejo turkmenski delavci.

Ukrajinski pisatelji so poslali poziv vsemu naprednemu in kulturnemu človeštvu, v katerem pravijo, da so z ogorčenjem izvedeli za nečestitni teror, ki so ga organizirali v Grčiji sedanjí nasledniki fašizma, in pozivajo grško ljudstvo, da vzdrži v tej borbi.

Protestni brzojavki madžarskega ljudstva

Budimpešta, 17. maja. (Tanjug.) Madžarska brzojavna agencija poroča, da je

madžarski nacionalni odbor za pomoč grškemu narodu poslal brzojavki OZN ter ameriškem Kongresu industrijskih organizacij (CIO), ki izražata ogorčenje vse madžarske javnosti zaradi fašističnega nasilja v Grčiji ter pomoči ameriških imperialistov atenski vladi.

Brzojavka CIO-u poziva ameriško ljudstvo, naj stori vse, da bi ameriški imperialisti prenehali podpirati krvavo monarhofašistično vlado.

Vasilij Kolarov Trygve Lie-u

Sofija, 17. maja. (Tass.) Bolgarski podpredsednik vlade in zunanji minister Vasilij Kolarov je v imenu vlade poslal generalnemu sekretarju OZN Trygve Lie-u brzojavko, v kateri protestira proti množičnim usmrčitvam grških antifašistov. Kar se danes dogaja v Grčiji prekaša najtemnejšo dobo Hitlerjeve krvave oblasti v Evropi in je v sramoto civilizaciji. Nerazumljivo je, kako more OZN trpeti, da eden izmed njenih članov izvaja tako grozne pokolje. Molk OZN je toliko bolj nerazumljiv, ker se te krvočnosti dogajajo v prisotnosti balkanske komisije, ki se dela kot da jih ne vidi.

V imenu vzvišenih ciljev združenih narodov vztraja LR Bolgarija na tem, da OZN takoj podvzame korake proti orgjam krvoprelitja v Grčiji.

Uradno poročilo o obisku češkoslovaških ministrov na Poljskem Zunanji minister Clementis se je vrnil v Prago

Praga, 17. maja. (Tass.) Zunanji minister Clementis in minister za promet sta se vrnila iz Varšave v Prago. Uradno poročilo, ki so ga izdali v zvezi z obiskom češkoslovaških ministrov na Poljskem, pravi:

»Med pogajanj, ki so potekala v prisrčnem bratskem duhu med zunanjima ministroma Češkoslovaške in Poljske, so razpravljali o problemih mednarodnega značaja, posebno pa o vprašanjih, ki se tičejo Nemčije, Obe vladi se v vseh vprašanjih docela strinjata. Kot rezultat pogajanj je bilo tudi sklenjeno, da bo v bližnji bodočnosti podpisan sporazum o pove-

čanju češkoslov. tranzitnega prometa preko poljskih luk.«

Uradno poročilo navaja dalje, da je bilo zaradi razvoja odnosov med Češkoslovaško in Poljsko sklenjeno pričeti pogajanja o sklenitvi novega sporazuma v turizmu. Predstavnika obeh dežel sta se sporazumela za vzajemno odpravo vizumov za osebe, ki imajo diplomatske potne liste. Zaradi dejstva, da je poljska vlada odredila Češkoslovaški prosto cono v luki Stettin, sta si ministri Clementis in Petr skupno s poljskimi ministri Modzielewskim, Rabanowskim in Rapackim ter številnimi izvedenci ogledala to luko in njeno češkoslovaško cono.

SEKRETAR KPI LONGO O NALOGAH DEMOKRATIČNE LJUDSKE FRONTE

Velika bitka ljudske fronte se nadaljuje z množičnimi ljudskimi akcijami

Rim, 17. maja. (Tanjug.) Sekretar KP Italije Luigi Longo piše v tedniku »Vie Nuove« o moči demokratičnega gibanja in ugotavlja, da je nad 8 milijonov prištev fronte, ki so se 18. 4. uprli ameriškega preziranju in terorju, pripravljene na vse, samo da bi se izjalovili ameriški načrti z Italijo. Longo poudarja, da ne tvori 8 milijonov državljanov samo najborbenejšega dela naroda, ampak tudi veliko večino politično in gospodarsko najbolj aktivnega prebivalstva, ki ustvarja življenje in bodočnost domovine.

Demokratična fronta je danes najmočnejši, najbolj borbeni in najmodernejši organizem v državi, ki bo odločilno sodelovala v vseh vprašanjih političnega in socialnega življenja Italije. Silam fronte se vsak dan pridružujejo novi družbeni sloji, ki so se praktično prepričali, kaj pomenita demokratijska diktatura in ameriško suženjstvo.

parlament odobril kredit v višini 10 milijonov funtov za financiranje »palestinske kampanje«. Prav tako je parlament odobril proglašeno obsedno stanje v Siriji.

Bombardiranje Tel Aviva

Tel Aviv, 17. maja. (Tanjug.) Associated Press poroča, da so že četrth bombardirali mesto Tel Aviv.

Množične aretacije v Egiptu

Kairo, 17. maja. (Tass.) Po poročilih egiptskega tiska je policija 15. maja aretirala na osnovi vojnega zakona v Kairu in Aleksandriji 448 oseb. Aretirance, med katerimi je 31 deklice, so razmestili v koncentracijska taborišča v Abbasiji in Abukirju.

Velika bitka, ki jo je fronta začela v obrambo miru, svobode in dela, se je že začela, piše Longo. Ta bitka se je začela z volitvami in se nadaljuje z množičnimi ljudskimi akcijami. Volitve so pokazale, da razpolaga demokratična fronta z zadostnimi silami, da mora na vseh področjih zmagati v veliki bitki za mir, svobodo in samostojnost Italije.

Kongres Komunistične partije Belgije

Bruselj, 17. maja. (Tass.) V Bruslju je kongres Komunistične partije Belgije, katerega se udeležuje 400 delegatov partijskih organizacij vseh belgijskih provinc. Med delegati so delavci, kmetje, uslužbenci, znanstveniki, poslanci parlamenta, senatorji, dijaki raznih univerz in predstavniki srednjega sloja. Kongresa so se udeležili kot gostje tudi predstavniki komunističnih partij Poljske, Rumunije, Madžarske, Nizozemske, Velike Britanije, Švice, Luxemburga in Španije.

Predsednik Komunistične partije Belgije je na otvoritvi kongresa izjavil, da bo kongres delal pod geslom »mir, mir in demokracija« in da vzbuja veliko zanimanje belgijskega delovnega ljudstva. Komunistična partija Belgije in belgijski delavci z velikim občudovanjem spremljajo socialni napredek v ZSSR in v državah nove demokracije.

Kongres Komunistične partije Belgije bo pregled uspehov dela Partije. Na kongresu bodo proučili najvažnejše sedanje dogodke in določili stališče Partije za njeno bodoče delo. Kongres bo razpravljal o izbrnem referatu generalnega sekretarja Komunistične partije Belgije Leimana. Izvolili bodo tudi nov Centralni komitej.

RAZSTAVA

ob Dnevu jugoslovanskega vojnega letalstva v Jakopičevem paviljonu bo odprta v četrtek, 21. t. m., ob 11. uri dopoldne.

Razstava bo trajala do vključno nedelje, 23. t. m. Vstop prost!

Kako smo se pripravili na novo turistično sezono

Kljub temu, da je število gostinskih objektov v primeri s predvojnimi nekoliko manjše, je bil obisk lanskega leta v naših letoviščih in zdraviliščih dosti višji kot v letih pred vojno. To dokazuje na eni strani, da nam je z velikim trudom uspelo postaviti na noge naš turizem, ki je poleg svoje zdravstvene važnosti tudi pomembna postavka našega gospodarstva.

Število obiskovalcev naših turističnih krajev se bo stalno dvigalo v sorazmerju z dvigom življenjske ravni naših delovnih ljudi. Razumljivo je, da prav iz tega razloga stoji pred organi, ki skrbijo za naše turistične ustanove, velike naloge. Moram reči, da smo v lanskem letu dosegli znatne uspehe. Pri tem pa so se pojavljale tudi različne napake, ki izvirajo delno iz objektivnih, a v še večji meri iz subjektivnih momentov. Pri pripravi za novo turistično sezono je seveda važno, da odstranimo vse pomankljivosti in napake, ki so se lani pojavljale.

Kakor smo že omenili, lani zaradi velikega navala gostov na vsa naša letoviška podjetja pogostokrat gosti niso mogli dobiti prostora v gostinskih podjetjih. Naloga Uprave za turizem in gostinstvo ter uprav posameznih letoviških podjetij bi torej letos bila, da bi razmišljali na povečanje zmogljivosti gostinskih in letoviških podjetij. To je seveda najenostavnejše rešiti z graditvijo novih objektov, toda na to ni mogoče povsed misliti. Večina podjetij, pa tudi Uprava za turizem in gostinstvo so smatrali, da se ne da drugače dvigniti kapacitete posameznih turističnih ustanov in krajev. Premalo so mislili na možnost mobilizacije ali najemanja prostorov pri privatnikih, s katerimi bi lahko sklenili pogodbo za določeno sezonsko dobo. Prav tako je bila lani napaka, odnosno težava v tem, da večina podjetij ni imela dovolj različnega orodja, kuhinjskih naprav itd. Kjer so bili bolj iniciativni, so znali tudi to rešiti. Tako so n. pr. v zdravilišču Dobrna, ker jim je primanjalo jedilnega pribora, organizirali prehranjevanje v skupinah in so tako z manjšim številom jedilnega pribora omogočili redno prehranjevanje vseh gostov. Kot primer, kako so pravilno razumeli svoje naloge, je delo turističnih organov v Dalmaciji. Tu so lani že pred pričetkom turistične sezone preko krajevnih turističnih komisij dobili evidenco, koliko sob in za koliko časa bi lahko oddali pri privatnikih. S temi privatniki so potem sklenili pogodbe. Na ta način so dobili gosti ob prihodu v letoviški kraj pri gostinski upravi nakazilo za stanovanje pri privatniku, hranili pa so se v pomožnih kuhinjah ali v gostiščih letoviške uprave. Tako so v Dalmaciji v teku glavne sezone lahko sprejeli mnogo več gostov, kakor pa je kapaciteta gostinskih podjetij.

Za letošnje leto je Uprava za turizem in gostinstvo pri nas napravila napako, da je mesto pravočasne priprave na turistično sezono in povečanja zmogljivosti svojih podjetij, planirala za obisk po zmogljivosti svojih obratov, pri čemer niti ni dovolj upoštevala privatnih gostišč. Na ta način je zmanjšala možnost obiska naših letovišč. To prav gotovo ne služi razvoju našega turizma, kaže pa tudi na pomanjkanje iniciativnosti.

Omenili smo že splošno znane lepote Slovenije. Toda to ni dovolj. Te lepote je treba popularizirati, treba jih je pravilno pokazati ljudstvu, da bodo naši delovni ljudje odhajali na dopust tudi v druge kraje, ne samo v naša glavna letovišča. Tudi s tega vidika moramo ugotoviti, da priprava na novo turistično sezono ni bila najboljša. Ljudski odbori bi morali prav tako več misliti na turizem ter na ureditev svojih krajevnih ali lokalnih turističnih točk, kar pa se je redko kje zgodilo. Če pogledamo časopise Hrvatske, potem vidimo mnogo propagandnih člankov in fotografij ne samo znanih, ampak tudi manj znanih letoviških krajev. Tako imajo delovni ljudje ob odhodu na dopust pestro izbiro, kako in kje si bodo nabrali novih sil za nove delovne napore. Pri nas pa vidimo propagandne slike v glavnem le najvažnejših turističnih krajev, pozabljamo pa na mnoge manj znane, a po prirodnih krasotah prav tako lepe prirodne točke.

Večina naših gostinskih podjetij je smatrala kot svojo glavno nalogo pri pripravi za novo turistično sezono ekonomsko ureditev podjetja. Niso pa vedno pomislili na različne drobne naloge, drobne napake, ki pa lahko v veliki meri odvrnejo gosta. Tako n. pr. naše najbolj znane letovišče Rogaška Slatina kljub vsem naporom še vedno ni tako, da bi se gosti pri letovanju res najbolje počutili. Tako so n. pr. gostje v aprilu občutili kup nevednosti, ki govore, da je odnos uprave zdravilišča do gostov slab. Hrana ni bila takšna, da bi bili gostje lahko zadovoljni. Kljub obilnosti je bila enolična in ne dovolj okusno pripravljena. Čeprav ima zdravilišče veliko ekonomijo s toplimi gredami, so imeli gostje v aprilu le nekajkrat zeleno solato. Slab odnos uprave do gostov kaže že zunanost, to je park, katerega do pričetka maja še sploh niso pričeli urejevati. Značilno za slab odnos do gostov je bil v aprilu tudi primer, ko uprava zdravilišča v času, ko je bila v Ljubljani razprava proti Diehlovi spjijski skupini, ni hotela dati gostom na razpolago radio aparatov. Šele na energično intervencijo nekaterih gostov je to svojo napako popravila. Zavedati se moramo, da prihajajo gosti v letovišča na oddih in da jim je treba nuditi čimveč ugodja. Ni dovolj, da dobi gost le hrano in stanovanje. Uprave podjetij morajo storiti vse, da

se bo gost res udobno počutil in da bo vedel, da uprave naših novih turističnih podjetij ne delajo kot nekdanji kapitalistični lastniki, ki so samo čakali na svoj dobiček. To je še posebno važno za tiste kraje, kjer gostje ne prihajajo samo na oddih, temveč tudi na zdravljenje. V Rogaški Slatini morajo gostje pri kopanju včasih čakati po eno do dve uri, preden pridejo na vrsto. Napočeno je mišljenje uslužbencev hidroterapije zdravilišča, ki menijo, da gostje itak nimajo drugega dela in lahko čakajo. Čakanje je v vsakem primeru neprijetno, še posebno, če bi se ga dalo z malo več nestrpnosti in z vpisom, kdaj pridejo posamezni pacienti na vrsto, če že ne popolnoma odpraviti, pa vsaj omejiti. Prav tako bi morala vsa podjetja, odnosno vsaj večje letoviške ustanove, skrbeti za zabavo in razvedrilo gostov. V Rogaški Slatini imajo n. pr. kino, katerega bi pacienti pogosto posečali, če bi bil boljši. Toda slike so tako motne, da je često nemogoče razbrati, kaj predstavljajo in zaradi tega obiskovalci ponavadi že ob prvem obisku kina odidejo med predstavo.

Zelo važno vprašanje je tudi odnos uslužbenstva do gostov. Res je, da nam manjka strokovno dobro podkovane kadra, toda vljudnost ni stvar dolgotrajne vzgoje. Če imajo uslužbenci pravičen odnos do gostov, če so jim sindikalne podružnice in uprave podjetij pravilno prikazale naloge našega novega turizma, potem prav gotovo ne bo več primerov, ko bi posamezni uslužbenci bili manj prijazni ali celo nevljudni z gosti — sindikalnimi člani. Jasno je, da mora vodstvo podjetja nadzirati svoje osebe. Tam, kjer je prava delovna disciplina, gotovo ne bo pojavov, kakor je bil v nekem hotelu v Rogaški Slatini, kjer uslužbenci v nekaterih sobah preproge pet tednov niso dvignili s tal, še manj seveda, da bi jih bili poštili. Pravilen odnos vodstva podjetja do uslužbenstva pa je tudi osnoven pogoj za delovno disciplino. Če morajo biti uslužbenci kot n. pr. ponekod sobarice, skoraj podnevi in ponoči v službi, brez prostega dneva, to prav gotovo zmanjšuje delovno disciplino, ki se potem odraža v odnosu do gostov. To so samo nekateri drobni primeri, ki pa lahko ustvarijo prav čudno sliko o skrbi in stanju posameznih turističnih podjetij.

Nova turistična sezona je pred duri. Naloga vseh uradnih turističnih podjetij je, da dobro premetirajo svoje preteklo delo in odstranijo vse nedostatke, ki bi zavirali ali dajali slabo sliko našega turističnega življenja. Pri tem ni dovolj, da mislimo zgolj na ekonomsko stran. Treba je misliti predvsem na ljudi, katerim morajo turistična podjetja nuditi udoben oddih. Treba je ustvariti kulturni odnos in kulturno potrebo v vseh naših turističnih ustanovah.

Konferenca v Kamniku je pokazala velike uspehe mladinskih aktivov v kovinarskih tovarnah

V nedeljo 16. t. m. je bila v Kamniku konferenca predsednikov kovinarskih aktivov. Pregledali so svoje delo od prve kovinarske konference, ki je bila 7. marca, do sedaj. Diskusija je pokazala, da je mladina v kovinarskih tovarnah dosegla prav lepe uspehe pri dvigavanju produkcije, formiranju novih brigad kakor tudi v ugotovitvi in razširitvi mladinske organizacije.

Predsednik mladinskega aktivja v tovarni emajlirane posode v Celju je poročal, da se je v njihovi tovarni vključilo že 95% mladine v organizacijo LMS. Razširitev in poglobitev mladinske organizacije so dosegli s formiranjem novih brigad v tovarni. Ob prvi kovinarski konferenci je bilo le 6 brigad, danes pa jih je že 17, ki presegajo za 45% dnevno normo. Mladinske delovne brigade v tovarni emajlirane posode so dobile tudi priznanje za svoje delo od uprave in tovarniškega sindikata.

Te uspehe so mladinske brigade dosegle, ker je delo mladinske organizacije živo, ker razpravljajo na svojih sestankih o načinu dela, o uspehih in si izmenjujejo izkušnje, ker uprava najboljšim mladince nagraduje in popularizira, ker se o najboljših razpravlja na mladinskih in na sindikalnih sestankih itd. Vodstvo mladinske organizacije posveča vso skrb novodošlim mladincem, ki jih takoj seznanja z brigadnim načinom dela in ga na svečan način vključuje v svoj mladinski aktiv.

Najboljši brigadi v tovarni emajlirane posode sta brigada »Toneta Kosa«, ki je dosegla v produkciji najboljše uspehe, in »Slavka Reburas«, ki je dobra v produkciji, hkrati pa posveča veliko skrb vzgoji članov svoje brigade.

Lepe uspehe je dosegla mladina v železarni na Jesenicah. Od 40 brigad, ki so bile v času prve konference, so jih dvignili na 54, čeprav je odšlo precej brigadirjev k vojakom. Najboljši aktiv v jeseniški železarni je na plavžu, ki se

z vso resnostjo pogloblja v produkcijska vprašanja njihovega obrata in vzgoji novih kadrov.

Tudi aktiv v oddelku varilne žive ne zaostaja za mladino na plavžu, orodjarski aktiv pa je napovedal tekmovanje vsem 32 aktivom v železarni.

Mladinski aktiv tovarne poljedelskih strojev v Mariboru je dosegel prejšnji teden svojo veliko zmago. Sprejel je v organizacijo LMS poslednjega neorganiziranega mladince. »To je bil veliki dohodek za mladinsko organizacijo v naši tovarni,« je rekel predsednik te tovarne. Mladinska organizacija tu skrbi za svoje člane. Mladinci sami bodo izdelali sedem slamozeznic, ki jih bodo prodali, denar pa bodo porabili za letovanje najboljših mladincev.

V tovarni Litostroj dela že 22 mladinskih brigad. Z brigadnim načinom dela so seznanili tudi starejše delavce, ki se jim prikazali uspehe kolektivnega dela in pomoči. Sedaj delajo že 4 brigade starejših delavcev, ki tudi že dosegajo lepe uspehe.

Po diskusiji je predstavnik tržaške mladine čestital predsednikom kovinarskih aktivov k njihovim uspehom pri delu. Orisal je borbo tržaške mladine za delo in kruh, govoril o brezposelnosti v Trstu itd. Sedaj se tržaška mladina bori za kongres delavske mladine, ki bo konec maja.

Mladi kovinarji so z navdušenjem pozdravili besede predstavnika tržaške mladine.

Ob zaključku konference je govoril član sekretariata GOLMS tov. Markič Stane, ki je dal vse priznanje uspehom kovinarskih aktivov, hkrati pa poudaril, da jih ti uspehi ne smejo uspavati, temveč nasprotno, morajo jim biti vzpodbuda za še večje uspehe.

Prehodno zastavico je prejel aktiv tovarne emajlirane posode v Celju kot najboljši kovinarski aktiv.

Poročila iz naših krajev

V Rogaški Slatini dobro uspeva trgovina po vezanih cenah

Rogaška Slatina, 17. maja. V glavni poslovalnici zadruga v Rogaški Slatini so dosegli že lepe uspehe s trgovanjem po vezanih cenah. Od 15. marca do 15. maja so odkupili od kmetov po vezanih cenah že 19.800 jajc, 11.600 kg fižola, 16 telet v skupni teži 1014 kg, 10 volov v skupni teži 5965 kg in 6 krav oziroma telic v skupni teži 2066 kg.

Kmetje najbolj kupujejo blago za ženske in otroške obleke ter hlače in sukanec, tako, da že tovrstnega blaga primanjkuje zadrugi. Tudi oko-

palnike so že vse pokupili in še popvažujejo za njimi. Za jesensko obdobje sezono bo treba pripraviti tudi obročno železo.

Kar se tiče odkupljenih kmečkih pridelkov predvsem jajc in fižola, je potrebno, da osek na okraju takoj doleži količino, ki je potrebna za preskrbo industrijskih delavcev v Rogaški Slatini, da bi se odkupljeno blago ne odvažalo, potem pa zopet odkod drugod dopremljalo za tukajšnje potrebe, kar samo po nepotrebnem obtežuje transport.

J. B.

Prva kulturna prireditev v novem združnem domu

Pesje, 17. maja. Preteklo soboto je ljudsko-prosvetni svet organiziral v dvorani novega združnega doma prvo dobro uspešno prireditev. Tov. Mavc je razložil velik pomen sodelovanja množice v prosvetnem delu. Po govoru je nastopil pionirski pevski zbor, nato so pionirke z zborna recitacijo tako navdušile udeležence, da so morale še in še ponoviti. V naslednjih točkah je nastopil tudi moški pevski zbor iz rudnika Velenje, pionirji pa so odigrali dvodejanko. Prireditev je dobro uspela. Dokaz za to je navdušenje številnih obiskovalcev.

SMARJE JE PREJELO PREHODNO ZASTAVICO

Šmarje pri Grosupljem, 17. maja. Že v soboto so se šmarčani pripravili na podelitev prehodne zastavice za graditev združnega doma. Nad 100 prostovoljcev se je udeležilo dela in delali so še večer. V nedeljo je član okrajnega odbora OF podelil prehodno zastavico IOOF graditeljem združnega doma v Šmarjah, ki je med petimi najboljšimi gradilišči v Sloveniji. Mladinci, ki je sprejel prehodno zastavico, je v imenu graditeljev obljubil, da bodo zastonj obdržali. Podelitvi zastave je prisostvovalo nad 60 ljudi. Popoldne je šmarska igralska družina gostovala v Grosupljem z igro »Mladost očelov«.

B. A.

FERDO KOZAK: „VIDA GRANTOVA“

(Pred današnjo premiero v ljubljanski Drami.)

Leta 1940. je bila v ljubljanski Drami premiera Kozakov drame »Lepa Vida«. Motiv Lepe Vide, ki je po Prešernu prišla v našo literaturo in ga je uporabil za romantično-realistično povest Josip Jurčič, sta v dramski obliki obdelala pred Kozakom Josip Vošnjak in Ivan Cankar. Vošnjak se naslanja v svoji drami na Jurčiča, Cankar pa je napisal ne-realistično dramsko pesnitev o Lepi Vidi, o kateri pravi esam: »Ona je simbol našega hrepenenja«. Ferdo Kozak je napisal svojo »Lepo Vido«, ki jo je postavil v svoj čas in v konkretno okolje, tako da je pred nami realno življenje z živimi, časovno pogojenimi osebam. Z nekaterimi predelavami je po osvoboditvi izšla drama v knjižni obliki pod naslovom »Vida Grantova«.

»Vida Grantova« je realistična drama iz življenja slovenskega meščanstva v času med obema vojnama, ko se je v Ljubljani vedno krepkeje uveljavljalo meščanstvo s svojimi kapitalističnimi vrhovi.

V glavni junakinji Vidi je avtor ustvaril lik intelektualke ki je dorasčala med prvo vojno in ki se ni znašla s svojimi še nekoliko romantičnimi pojmi v realnem življenju. Vidina usoda, njen beg od neobjavljene moza, razočaranje ter končno zagrenjena sprava z življe-

njem, je vsebina njene osebne drame. Poleg Vide so v drami najvažnejše oseba trije bratje Granti, ki so vsi trije tipična za meščanstvo v dobi med obema vojnama. To so: Vidin mož industrijec Michael Grant, gospodovalna silaška narava, človek, ki se je dvignil v gospodarskem življenju in je v njem polno brutalnosti človeka, ki se vzpenja vedno više na družbeni lestvici; njegov po poli brat Tomo je kultiviran tip esteta, pri vsem tem pa hladen do sočloveka in s svoje strani prav tak egoisti kakor njegov brat. Najmlajši, Andrej, je živčno razvrzan mladoletnik bogataške družbe, človek, ki mu njegovo okolje nudi vse udobnosti, a mu ne da nikake vsebine, ter se ob tej praznoti zruši. Vsi trije so veak po svoje in ljubezni vezani na Vido in v tem je vnanji konflikt drame, ki v svojem razpletu pokaže etični in življenjski propad cele družbene plasti.

Ferdo Kozak v svojih dramah in povestih pretežno obdeluje problematiko slovenskega meščanstva; ponovna uprizoritev njegove drame, ki je bila takrat, ko je bila napisana, prikaz takratne družbe, a je danes, po velikem družbenem preokretu pri nas, že slika preteklosti, utegne biti zaradi svoje realistične obdelave snovi prispevek k odrekanju prikazovanju slovenskega človeka polpreteklo dobe.

Slovenske elektrarne so tekmoval

Delovnim kolektivom naših elektrarn in transformatorskih postaj je uspelo v prvem letu petletke kljub suši in ostalim nepredvidenim preprekam doseči vrsto uspešnih uspehov, kar je imelo za posledico visoko presežanje plana. Direkcija podjetja Elektrohljubljana v Mariboru kot operativno vodstvo vseh zveznih elektrarn v LR Sloveniji je razpisala prvomajsko tekmovanje, ki je obsegalo vse panoge produkcije, investicijska dela, poročevalno službo, delovno disciplino, oekrbo delavstva ter kulturno-prosvetno delo in fizikulturo.

Pri direkciji podjetja in po vseh obratih so bile sestavljene tekmovalne komisije, ki so izdelale obširen tekmovalni program. Tekmovanje je bilo organizirano tako, da so tekmovalce med seboj posebej elektrarne in posebej transformatorske postaje.

Namen tekmovanja je bil: dati čim več energije, dvigniti tehnični nivo elektrarn in transformatorskih postaj, dvigniti strokovno znanje kadrov, dvigniti življenjski standard delovnega ljudstva. Tekmovanje je bilo skrbno pripravljeno in organizirano. Zastopniki posameznih obratov so z medsebojnimi obiski kontrolirali dosežene uspehe in izmenjavali svoje izkušnje. Prav tako je tekmovalna komisija direkcije izdajala štiri-najstrednevsne bilten, ki so obveščali obrate o poteku in izkušnjah tekmovanja ter o rezultatih, ki so jih dosegli posamezni delovni kolektivi.

Hydrocentrale so tekmovalce med seboj v čim večji izbiiri razpoložljive vode, kalorične pa v zmanjšanju porabe premoga v odnosu do planirane. V tem pogledu je dosegla med hydrocentralami najboljšie rezultate elektrarna Fala, ki je izkoristila povprečno 98,6% vodne sile, med kaloričnimi elektrarnami pa prednjači elektrarna Rajhenburg, ki je zmanjšala planirano porabo premoga za 5,28%.

V okviru obširnih investicijskih del gradijo pri elektrarnah Fala in Dravograd stanovanjske hiše za delavstvo, ki je doslej stanovalo po bajtah po okoliških hribih, elektrarna Velenje je zgradila med drugim z domačim materialom napravo za čiščenje vode in žično železnico za prevoz premoga, elektrarna Rajhenburg gradi novo delavnico, skladišče in vajeniški internat, elektrarna Trbovlje je dogradila dve novi stanovanjski zgradbi in gradi novo upravno poslopje, Soške elektrarne pa so izpolnile svoje obveze, da do 1. maja obnovijo vse stanovanjske zgradbe, ki so bile med okupacijo opustošene.

POZIV VINOGRADNIKOM!

Opozarjamo vse vinogradnike LRS, razen Primorske, da izvršijo prvo škropljenje vinogradov proti peronospori do sobote, 22. maja 1948, ker je po tem roku pričakovati prve pojave bolezni.

Ministrstvo za kmetijstvo uprava za zaščito rastlin.

KRATKE GOSPODARSKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Slovenska sadjarska organizacija se je združila s kmetijskimi zadrugami. Slovensko sadjarsko in vrtnarsko društvo, ki je štelo skoraj 17.000 članov v svojih 277 podružnicah, se je nedavno reorganiziralo v združeni osek Glavne zveze kmetijskih zadrug. Sadjarske in vrtnarske podružnice bodo pristopile s svojim članstvom h kmetijskim zadrugam in ustanovile sadjarsko-vrtnarske odseke. Dosedanje glasilo društva »Sadjar in vrtnar« bo izhajalo nadalje kot glasilo Glavne zveze kmetijskih zadrug.

V štirih mesecih za 72 milijonov din prostovoljnega dela je opravila Ljudska fronta na Kosovem in Metohiji. Samo vrednost prostovoljnega dela pri graditvi združnih domov znaša nad 38 milijonov din.

Nova tovarna v Sandžaku. V začetku maja je začela v Sandžaku obratovati prva tekstilna tovarna. To je hkrati prvo industrijsko podjetje v tej pokrajini. Sandžak je bil v stari Jugoslaviji najbolj zaostala pokrajina, zato je ostal tako dolgo brez vsake industrije.

Obeta se dobra letina. Doslej je bilo precej ugodno vreme za razvoj posevkov v vsej državi. Ozimina je marsikje celo preveč zravnata, tako da so jo v nekaterih vojvodinskih krajih redčili z brananjem in valjanjem. Pozneje, ko je bilo za to delo že prepozno, so strokovnjaki priporočali, naj bi pridelovalci bilke pristrgili, dokler žito ne gre v klasje. Nevarnost je namreč, da bo žito poleglo in da bo zaradi tega manjši donos. Po poročilih iz vseh ljudskih republik vsi posevki dobro uspevajo in se obeta dobra letina.

Vedno več žukve pridelujejo tudi v Istri. To industrijsko rastlino so pri nas začeli uporabljati v večjih količinah v tekstilni industriji šele lani. Letos bo istrska tovarna prevzela že 750 ton te surovine. Žukva je doslej rasla le kot divja rastlina, zdaj jo pa tudi že gojijo na precej velikih površinah. V Istri jo pridelujejo na površini nad 600 hektarjev. Kmetje bodo letos prejeli razen običajne kupnine za vsakih 100 kg žukve, ki je bodo oddali tovarni, po en meter platna ali sukna kot nagrado.

V Sarajevu regulirajo reko Miljacko. Članstvo Ljudske fronte v Sarajevu je do začetka maja delalo že 297.000 ur prostovoljno. Med drugim se je obvezalo, da bo reguliralo reko Miljacko. Sodeluje pa tudi pri graditvi velikega novega naselja Svrakino selo, pomaga graditi združne domove, gradi stadion in sodelovalo je pri velikih pogodovnih delih. Vrednost dosedanjega letošnjega prostovoljnega dela znaša približno štiri milijone din.

Lepi uspehi v tovarni čevljev »Gorjup«. V prvem letošnjem trimesečju je bila proizvodnja za 8% višja, kakor je bilo po planu določeno. Storitnost je stalno narasčala od meseca do meseca. Januarja se je povečala za 14% februarja za 18% in marca za 21%.

FIZKULTURA

Lahkoatleško moštveno prvenstvo

Dobri rezultati na dvoboju FD Zagreb : Crvena zvezda 61:53

V nedeljo je bilo v Beogradu polfinalno tekmovalje za lahkoatleško - kvalitativni pokal za 1948. leto med ekipama FD Zagreb in Crvena zvezda. Zmagalo je moštvo Zagreba s rezultatom 61:53. Na tekmovalju so dosegli nekaj dobrih rezultatov. Tako je Jevtić (CZ) vrzel kroglo 14,25 m. Vanić (Zgb) je pretekel 100 m v 11,09. Ostali uspehi: Skok v višino: Zrčković (CZ) 175 cm. Hathić (CZ) 170 cm. Skok v daljino: Bulić (CZ) 621 cm. Tek na 100 m: Vanić (Zgb) 11,09 in Turkalj (Zgb) 11,2. Tek na 400 m: Bulić (Z) 51,8. Tek na 1500 m: Djurić (Z) 4:11,00 in Petrović (CZ) 4:11,4. Tek na 3000 m: Djurić (Z) 9:27,00.

ZENSKKE EKIPE: MLADOST: KLADIVAR 43:37

Tek 100 m: Butja (M) 13,3. Rehar (K) 33,7. Krogla: Deržek (K) 11,90, skok v višino: Knez (K) 140, pokljek: Sekulić (M) 31,98, skok v dalj.: Sekulić (M) 4,80, met diska: Nefero-

vić (M) 34,80, štafeta 4x100 m: Kladivar 55,3, mladost 56,0.

ZENSKKE: ENOTNOST : SPARTAK 36:45

Subotica, 17. maja. V polfinalnem tekmovalju kvalitativnega pokala v lahki atletiki sta se večeraj pomerili v Subotici ženski ekipi Spartaka in Enotnosti iz Ljubljane. Zmagalo so domačinke s 45:36 točkami. Doseženi so bili prvi dobri rezultati, kar velja zlasti za Marinčkovo in Sentjurčevu, ki sta že sedaj v prav dobri formi.

Rezultati: 100 m: 1. Sentjuro 13,2 (E), 2. Varmaža 13,4 (S). — Skok v daljino: 1. Sentjuro 4,98 (E), 2. Varmaža 4,30 (S). — Skok v višino: 1. Dorotić 1,35 (S), 2. Sentjuro 1,30. — Krogla: 1. Marinček 11,47 (E), 2. Naša 10,41 (S). — Disk: Marinček 31,45, Madžar 27,70 (S). — Koplje: Madžar 29,63, 2. Földi 28,11 (obe S). — 4x100 m: 1. Spartak 55,6, 2. Enotnost 55,7 (Orhek, Berčić, Menard, Sentjuro).

v višino: 1. Leblinger 1,70, 2. Čuček 1,70. Parizanski marš: 1. Kovačič 1:24,24, 2. Kocutar 1:28,07, 100 m: 1. Novak 12,0, 2. Ognjanović 12,2, 400 m: 1. Oberšek 52,0, 2. Zvokelj 55,0. Troškok: 1. Cop 11,80 m, 2. Turkovič 11,42 m. Met krogle: 1. Špan 11,54 m, 2. Selič 10,98 m.

Lahkoatleške tekme v Parizu

Pariz, 17. maja. Prvi dan lahkoatleškega tekmovalja v okviru mednarodnega športnega zleta od Istarske športne organizacije je prinesel naslednje rezultate:

Moški: Tek 200 m: 1. Maina (Rumunija) 22,1; tek 500 m: 1. Winter (CSR) 1:50,7; tek 3000 m: 1. Beszensky (Madžarska) 8:52,0; met koplja: 1. Nieman (Finska) 63,30 m; 2. Varski (Madžarska); 63,19 m; skok v višino: 1. Loter (Rumunija) 1,81 m. Ženske: tek 100 m: Szilothy (Madžarska) 13,3.

Celje in okolica se pripravljata na Titovo štafeto

Celje, 17. maja. Prebivalstvo Celja in okolice se bo udeležilo Titove štafete na 215 km dolgi progi. Teko bo okrog 1000 tekačev, ki bodo potrebovali za premostitev vseh ovir predvidoma 15 ur in 7 minut.

Na glavni progi bodo 21. t. m. ob 8.07 uri sprejeli štafeto palice člani FD Konjice, ki bodo tekli do meje okraja Celje-kolice, od tam bo nadaljevalo štafeto FD Bratstvo iz Vojnika. Pet km pred Celjem sprejme štafeto SFD Kladivar. Štafeta bo v Celju pred MLO-em ob 9.34 in bo po pet minutnem premoru krenila dalje proti Ljubljani. Na progi od Celja do Trojan, kjer bodo mladinci iz celjskih gimnazij predali palice fizikulturnikom iz ljubljanskega okrožja, bo sodelovalo osem fizikulturistov društev. V vseh večjih krajih pripravljajo štafeti svečane sprejeme. Za potek in organizacijo na desetih lokalnih progah in številnih priključkih bo skrbelo LMS.

Zadnje priprave jugoslovanskih fizikulturnikov za zlet v Pragi bodo v Ljubljani

Ljubljana, 17. maja. Za nekaj mesecev se tisoči jugoslovanskih fizikulturnikov pripravljajo za XI. Vesolokolski zlet v Pragi. Glavni izpit na katerem bo vsak kandidat pokazal kako obvlada vaje bo od 25. maja do 1. junija. Na teh izpiti bo vsak vadiatelj ocenjen po točkah. Najboljši bodo sodelovali na zletu.

Jugoslavijo bo v Pragi reprezentiralo 3900 fizikulturnikov, od teh 700 iz JA. Izbrani telovadci se bodo po izpiti zbrali v Ljubljani, kjer bodo na ljubljanskem aerodromu 29 dni, t. j. od 9. do 29. junija vadili za nastop v Pragi od 1. do 6. julija. Kolikor bo trajal zlet. Sodeloval bodo tudi na paradi. Obločeni bodo v enotne kroje telovadne zveze FZJ.

Zagreb. Cestno kolesarsko prvenstvo LR Hrvatske si je na progi Zagreb-Rumir in nazaj priboril Hrvat (Jedinstvo) s časom 4:01,2, za njim so prispeli na cilj Šolmar in Čelešnik in drugi. Med juniorji je zmagal Beck (Metalac).

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE

Stanje 17. maja: Visok pritisk s središčem nad Skandinavijo se je razširil proti Severnemu ledenemu morju in proti srednji Evropi. Istočasno so se razvili nad Rusijo šibeli centri nizkega zračnega tlaka. Zaradi tega se je uveljavil skoraj po vsej Evropi severovzhodnik, ki nese zelo hladan zrak s Severnega ledenega morja. Prva hladna fronta je dosegla severno Poljsko, druga pa Finsko. V severni Rusiji in na Finskem celo sneg. Računati je, da bo prva fronta že jutri dosegla Slovenijo. V Jugoslaviji je danes dopoldne deževalo le v Makedoniji.

Vremenska napoved za torek 18. maja: Do večera še povečini sončno, zvečer ali v noči na sredo padavine in ohladitev, tu pa tam tudi nevihte.

PRESKRBA

DELITEV MESA IN MESNIH IZDELKOV
MLO — poverništvo za trgovino in preskrbo v Ljubljani obvešča potrošnike, da prejmejo v sredo 19. maja od 7-12 in od 14-17 ure sveže meso in mesne izdelke na potrošniške nakaznice za mesec maj in sicer:
TD a — jam 500 gramov svežega mesa in 100 gramov mesnih izdelkov na odrezek Meso 750-IV Maj.
TD a 500 gramov svežega mesa in 100 gramov mesnih izdelkov na odrezek Meso 750-IV Maj.
TD b 400 gramov svežega mesa in 100 gramov mesnih izdelkov na odrezek Meso 600-IV Maj.
TD 150 gramov svežega mesa in 100 gramov mesnih izdelkov na odrezek Meso 300-IV Maj.
SD a 350 gramov svežega mesa na odrezek Meso 450-IV Maj.
SD 200 gramov svežega mesa na odrezek Meso 250-IV Maj.
LD 150 gramov svežega mesa na odrezek Meso 200-IV Maj.
Navj 100 gramov svežega mesa na odrezek Meso 200-IV Maj.
Navj 250 gramov svežega mesa na odrezek Meso 250-IV Maj.
OM 1 150 gramov svežega mesa na odrezek Meso 100-IV Maj.
OM 2 100 gramov svežega mesa na odrezek Meso 100-IV Maj.
Doj 100 gramov svežega mesa na odrezek Meso 150-IV Maj.
Poslovavnice mesne klavnice in mesarji proizvajajo meso in mesne izdelke na mestni klavnici v torek 18. t. m. ob 16. uri. Neprodano meso in mesne izdelke morajo vsi prodajalci vrniti mestni klavnici še istega dne do 18. ure.
Cena: goveje, telečje in ovčje meso din 36, letna salama din 63 za 1 kg.

Ministrstvo za trgovino in preskrbo LRS obvešča

CENA KAKOVIVH PROIZVODOV
Predsednik Gospodarskega sveta pri vladi FRLJ in Zvezne narodne komisije je 16. aprila t. l. izdal odločbo o nižjih cenotih cenah za kakavove izdelke v nadrobni prodaji, veljavne za vsa Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo, ki je izšla v Uradnem listu FRLJ št. 33 od 24. aprila 1948.
Za kakavove izdelke za zagotovljeno preskrbo se določijo naslednje nižje cene: čokolada za kuhanje din 190 za 1 kg, polnjena čokolada din 180 za 1 kg in kakao v prahu din 150 za 1 kg.
Iz pisarne MTP.

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sodelovali in spremenili na zadnji poti našega nepozabnega

JANKA MANFREDA

Posebno hvaležni sme primariju dr. Furlanu, tovarišem zdravnikom, upravniku Manfredi in vsem pacientom na Goiniku. Zvečer bori OF 48% vseh ostalih organizacijam, donajim povsem darovalcem vences in vsem rojakom v Kobariju. Vsem iskrena hvala!
Kobarid, 11. majnika 1948.
Zalujoca družina Manfreda

OBVESTILA

RAVNATELJSTVOM GIMNAZIJ IN UCITELJŠC, UPRAVITELJSTVOM SEDEMELETK IN OSNOVNIH ŠOL

I. Šolski pouk v šolskem letu 1947/48 se zaključuje:
1. za III, IV, in VIII, razred gimnazij in IV. letnik učiteljskega dne 31. maja;
2. za vse ostale razrede gimnazij in učiteljske dne 15. junija;
3. za vse razrede sedemletek in osnovnih šol dne 26. junija.

II. Začetek višjih tečajnih izpitov za vse gimnazije je dne 14. junija; sprejemni izpiti za višjo gimnazijo in učiteljske se morajo opraviti v dneh od 15. do 24. junija.
Vse podrobnejše odredbe o zaključku šolskega pouka in zaključnih izpiti prinese Vestnik št. 4.

Iz Ministrstva za prosveto

KONCERTI

Konec tedna bomo imeli dva izredno zanimiva nastopa mladih produktivnih in reproduktivnih glasbenikov. V nedeljo 23. maja bo glasbeni večer ob priliki prve konferencie mladih književnikov Slovenije. V ponedeljek 24. pa bo koncertni nastop simfoničnega orkestra konservatorija. Ob priveditvi v Filharmoniji ob 20. zvečer. Vstopnice Knjižarna muzikalij, Kongresni trg. 1818

Simfonični koncert Slovenske filmske glasbe bo v petek 21. t. m. pod vodstvom dirigenta Jakova Cipelja. Dela naših glasbenikov izvaja orkester Slovenske filharmonije, predvajan bo tudi film Partizanski bataljon. Vstopnice Knjižarna muzikalij, ške bolnice. Vstopnice Knjižarna muzikalij, ške bolnice. Vstopnice Knjižarna muzikalij, ške bolnice.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje DNEVNI SPORED ZA TOREK 13. V.

6.00 Veder jutranji spored, vmes poročila, pregled dnevnega sporeda in jutranja telovadba — 7.00 Radijski koledar, iz današnjih časopisov, objave — 7.10 Pesmi slovenskih narodov — 7.50 Napoved časa in poročila — 8.45 Simfonični ples — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.45 Zabavna glasba, mali oglaš in objave — 13.00 Igra godba na pišala Radia Ljubljana p. v. R. Starša — 13.30 Kulturni pregled — 13.40 Iz ruskih oper — 14.30 Napoved časa, poročila in objava večernega sporeda — 14.45 Slovenske narodne peje Božo Grošelj, spremlja A. Stanko — 15.00 Odjava za pionirje. Izjava pionirji glasbene šole v Ljubljani — 18.30 I. Boherinji: Godalni kvartet — 2. Haydn: Godalni kvartet. Izvajajo Karlo Rupil (violina) Albert Dermalj (violina), Gusto Cappone (viola) Danilo Portogradi (čelo) — 19.00 Radijski dnevnik — 19.10 Pesmi narodov Sovjetske zveze — 19.30 Napoved časa in poročila — 19.45 Zabavna glasba, mali oglaš in objave — 20.00 Jezikovni pogovori — 20.10 Odločki iz sovjetskih oper — 20.30 Gospodarska oddaja. V borbi za plan — 20.45 Pojo Slovenci vokalni kvintet — 21.05 Liter. oddaja — Odločki iz Gogoljevih »Mrtvih duš« — 21.25 Lahke večerni spored — 22.00 Prenos poročil Zvezne postaje Beograd — 22.15 Nekaj Chopinovih stud — 22.30 Sovjetska lahka glasba.

KINO

LJUBLJANA, UNION: Sovjetski film »Naš sreča«, tednik.
MOSKVA: Sovjetski film »Tahir in Zuhra«, tednik.
SLOGA: Češki film »Gosli in sanje«, tednik. — Predstave v gornjih kinematografih ob 16.15, 18.15 in 20.15.
LETONI KINO TIVOLI: Sovjetski film »Zvesti ljubljani«, tednik. — Predstava ob 20.
KOEDELJEVO: Sovjetski barvni film »Pisan epod«, tednik. — Predstava ob 20.
MARIBOR, ESPLANADE: Sovjetski film »Maksimova mladost«, tednik.
GRAJSKI: Sovjetski film »Otok akritih zakladov«, tednik.
CELJE, METROPOL: Slovenski dokumentarni film »Mladina gradi«, tednik.
DOM: Sovjetski film »Najdenček«, tednik.
KRANJ, MESTNI: Sovjetski film »Igralka«, tednik.
PTUJ: Francoski film »Matična lukas«, tednik.

Razpis

Letalska zveza Jugoslavije bo sprejela 1. julija 1948 večje število učencev (mladincev in mladink) v zvezno pilotsko šolo, katera bo trajala 3 in pol meseca.
Pogoji za sprejem kandidatov so sledeči: Da niso mlajši od 17 in ne starejši od 24 let — da imajo najmanj 4 razrede srednje ali njeje sorodne šole — da so aktivni člani Ljudske mladine — da so zdravstveno sposobni za aktivno službo, kar se bo izkazalo z zdravniškim pregledom.
Vsak kandidat mora izpolniti sledečo prijavo: priimek, očetovo ime in ime — narodnost — leto in kraj rojstva, ter ljudska republika — sedanjí poklo (zvanje) — katere šole in tečaje je dovršil — ali je služil v JA (kdaj, kje in funkcija). — Ali je reguliral vojno obvezo — ali se je v času NOB nahajal v sovražnih formacijah (katerih, kdaj in kje) — ali je aktiven član kakšne organizacije »Ljudske tehnike« (katere, od kdaj in funkcija) — ali je dovršil modelarski ali jadrni tečaj (kateri in kdaj) — ali je član katere množične organizacije (od kdaj in funkcije v njej) — točen naslov sedanjega bivališča.
K prijavi je priložiti še: potrdilo o članstvu in delu v organizaciji Ljudske mladine s kratko karakteristiko — ter potrdilo zdravnika, da je telesno in duševno zdrav.
Kandidati naj pošljejo prošnje republiknemu odboru letalske zveze v Ljubljani, Celovška cesta 23, najkasneje do 25. maja 1948.
Potne stroške za prihod in zdravniški pregled, kakor tudi povratek in odvoz v zvezno pilotsko šolo plača kandidat sam s popustom 75% na železnici.
Solanje, hrana in stanovanje za učence so brezplačni. Republiški odbor letalske zveze LRS

Kupimo

dobro uporabno stiskalnico za seno

Ponudbe je poslati na direkcijo Gozdnega gospodarstva, Novo mesto, Trdinova cesta 5.

Ureja uredniški odbor. — Odgovorni urednik Dušan Bole — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. — Uprava: Kopitarjeva 2. — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65. — Telefon naročniškega oddelka 30 30 — Telefon oglasnega oddelka 36-85. — Štev. ček. rač. 6-90601-0.

Prvenstvo ljubljanske univerze v lahki atletiki

Ljubljana, 17. maja. V soboto in nedeljo je bilo na letnem telovadščici v Tivoliju prvenstvo ljubljanske univerze v lahki atletiki, ki je ob enem služilo kot izborno tekmovalje za študentske igre FLRJ, ki bodo od 27. do 30. t. m. v Zagrebu. Doseženi so bili prav dobri rezultati. Tehnični rezultati pa so naslednji:
Met kladiva: 1. Kosec 37,20 m, 2. Müller 36,30 m, 200 m: 1. Novak 25,1, 2. Čop 25,2 sek, 800 m: 1. Oberšek Jože 1:58,1, 2. Koman 2:08,4 (izven konkurence), 3000 m: 1. Jovan 9:42, 2. Vozlič 10:0,8, Disk: Müller 40,5, 2. Vehar 34,85, Skok v daljino: 1. Špan 6,33, 2. Čop 6,17, Skok

Davisov pokal

CSR : BRAZILIJA 4:1
Praga. Vrba : Peterson 7:9, 6:3, 6:4, 6:1, Drobny : Fernandes 6:9, 5:1, scr. (predal). (Zadnji partiji)
MADZARSKA : FRANCIJA 2:1
Pariz. Adam-Bernard : Destremeau 6:3, 6:3, 6:3, 6:2, 2:6, 6:2.
ŠVEDSKA : ŠVICA
Stockholm. Bergelin : Albrecht (Švica) 7:5, 6:3, 6:3, Johanson : Houser (Švica) 6:2, 6:4, 6:3, Bergelin : Johansson : Albrecht - Houser (Švica) 6:1, 6:1, 6:3.
DANSKA : IRSKA 2:0
BELGIJA : ARGENTINA 2:1
Bruselj. Peten B. : Weiss 6:1, 1:6, 6:2, 6:3, Washer (B) : Morea 6:1, 7:5, 6:2, Morea-Russell : Washer-Peten 8:10, 6:3, 6:2, 8:6.
ANGLIJA : NORVEŠKA 4:1
Ono. Haanes (N) : Pals 6:2, 4:6, 6:4, 6:4, Moltram : Stanbo (N) 6:2, 6:1, 6:2, Moltram-Billington : Haanes-Stanbo 6:1, 7:5, 6:3, Pals : Stanbo 4:6, 6:4, 6:1, 6:2, Moltram : Haanes 6:1, 6:0, 5:7, 6:1.

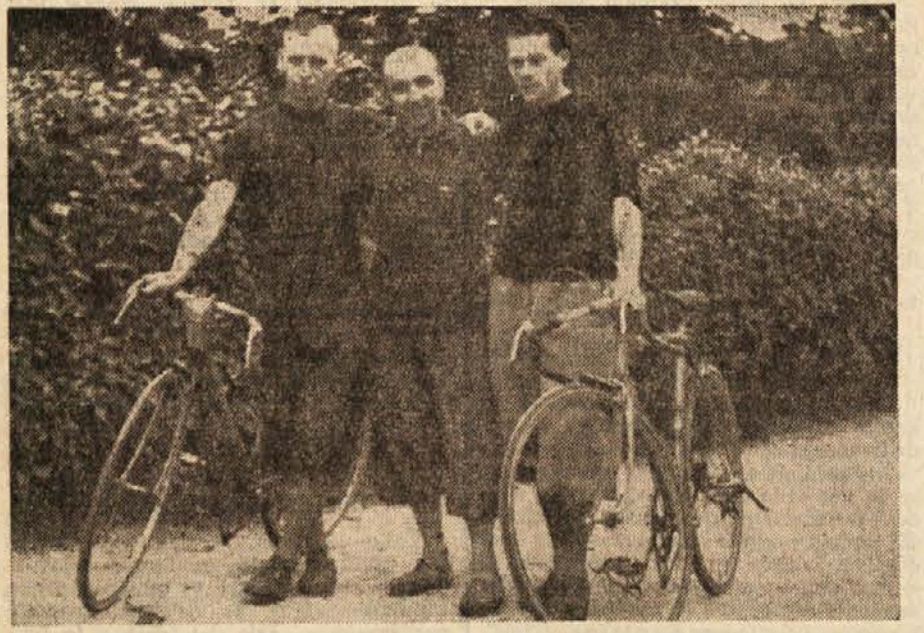
Nogometno prvenstvo Slovenije

Rezultati II. skupine:
RUDAR : ZELENICAR (Mrb) 5:2 (2:0), LITJA : GORICA 3:0 (p. l.), ZELENICAR (LJ) : KLADIVAR 0:0, (PRIJATELJSKA) 2:1.
Rezultati mladinskega prvenstva:
J. GREGORIĆ : ZELENICAR (Mrb) 5:1 (2:0), ENOTNOST : RUDAR 2:2 (2:1).

Mednarodni turnir odbojke v Beogradu

V nedeljo se je tukaj nadaljeval mednarodni turnir v odbojki, katerega se udeležujejo najboljša rumunska ekipa »Armata«, »Partizan«, »Crvena zvezda« in »Beograd«. V prvi igri je »Armata« zasluženje premagala z boljšo igro »Crveno zvezdo« s 3:1, medtem ko je premagal »Partizan« »Beograd« s 3:1. Turnir se nadaljuje.

S kolesarskega prvenstva Slovenije

Zmagovalec Abulnar v sredi, drugoplasirani Valant na levi in Bukvič

SAH

Zaključek turnirja za svetovno prvenstvo

Keres je premagal Botvinnika
Moskva, 17. maja. V nedeljo zvečer so na turnirju za svetovno prvenstvo odigrali zadnje kolo. Presenečenje je bila partija Keres-Botvinnik, ki se je končala z zmago Keresa. Botvinnik se je kot črni zopet branil s francosko obrambo. V ostrih zapletih je Keres dosegel odločilno premoč in zmagal. Reshevsky je premagal dr. Euweja.
Končno stanje je naslednje: I. mesto in naslov svetovnega prvaka je osvojil sovjetski velemejster M. M. Botvinnik s 14 točkami, II. mesto z 11 točkami sovjetski velemejster V. Smislov, III.-IV. mesto si delita prvak SZ Keres in prvak ZDA Reshevsky, ki imata po 10 in pol točke, na V. in zadnjem mestu pa je bivši svetovni prvak dr. Euwe s 4 točkami.
Slovesni zaključek turnirja s proglasitvijo svetovnega prvaka in razdelitvijo nagrad bo jutri zvečer.

Mednarodni turnir v Budimpešti

Budimpešta, 17. maja. — V X. kolu mednarodnega šahovskega turnirja so bili doseženi naslednji rezultati: Bakony-Radulacu 1:0, Pachman-Barca 1:0, Folye-Woud 1:0, Benkő-Füster 1:0, Trifunović-dr. Szily remi. Prekinjena pa so partije Gligorić-Gereben, Tomović-Szabo in Tartakower-Steiner.

Polfinalni turnirji za prvenstvo FLR Jugoslavije

V Sarajevu
V X. kolu so bili doseženi naslednji rezultati: Zagar-Kobler 1:0, Nedeljković-Zivanov 1:0, Karaklajić-Fidler 1:0, Lešnik-Subarić 1:0, Kozomara-Mlinar remi, Carev-Tagirov remi. Prekinjena pa je bila partija Longer-Radojić. Stanje na tabeli je naslednje: Lešnik 7 in pol, Nedeljković 6 in pol, Božić, Subarić in Mlinar 6 itd.
V Osijeku
V Osijeku je bilo večeraj odigrano XII. kolo polfinalnega šahovskega turnirja za prvenstvo FLRJ. Rezultati so naslednji: Simonović-Marković 1:0, Kukovec-dr. Kalabar 1:0, Levačić-Filipičić 1:0, Vuković-Janošević 1:0, Potasman-Radonjić 1:0, Gruber-Rokсандić 1:0, Majstorović-Vuksanović prekinjena v dobljeni poziciji za Majstorovića.
Stanje na tabeli po XII. kolu je naslednje: Simonović 9 (1), Gernček 8, Vuković in Potasman 7 in pol, Mitić 7 (1), Janošević in Gruber po 7, Horvat 6 in pol (2), Kukovec 5 in pol, Radoje Marković, Levačić, Filipičić, Majstorović in dr. Kalabar po 5, Škoti 4 in pol itd.

V Novem Sadu

Stanje po XI. kolu na tabeli je: Kulžinski 8 (1), Rabar in Džaja po 7 (1), Fuderer in Andrić po 6 in pol, Bertok in Kindij po 6 (1).

MALI OGLASI

SANDALCE ali SOLNČKE najraje bele, za 8 let in 1 leto stari punčki kupim. Naslov v ogl. odd. Ljudske pravice. 1000
TOLKALA (slagver) kompletna, prodam. Zarnik, Vir št. 106, Domžale. 1511
IZGUBIL sem denarico z vsemi dokumenti na ime Rusjan Dragotin, Renče pri Gorici, katere prekljemaj. 40-8
LISTNICO z osebo in sindikalno izkaznico na ime Abram Rihard, Via Muzio 87, Pala, sem izgubil v Solkanu. Najditejša prošim, da mi vrne izkaznici proti nagradi drugače jih razveljavljam. 1818
PROGLAŠAM za neveljavno mladinsko in kolesno izkaznico št. 18390 na ime Boseričar Valentin, Skofja Loka, Partizanska 39. 737-Kr
PROGLAŠAM za neveljavno osebno izkaznico št. 17065 na ime Gužič Lazar, Zlatno polje, Kranj. 738-Kr
RAZVELJAVLJAM kolesno izkaznico št. okvirja 1000, na ime Sodnik Alojz, Hotoče, 10, Kranj. 739-Kr
RAZVELJAVLJAM LMS št. 87592 in fiskalno izkaznico na ime Pristov Sonja, Jesenice, Gosposvetska 2. 275
RAZVELJAVLJAM veljavnost sindikalno izkaznice št. 291768 in OF legitimacije na ime Krasna Marija, Jesenice. 274
PREKLIČUJEM osebno izkaznico št. 56 in OF izkaznico na ime Lipold Kristina, Zverže 20 pri Trzinu. 732-Kr
PREKLIČUJEM veljavnost izgubljenih turističnih in živliskih kart na ime Rudol. Vera, Ciril, Tatjana Dolničar, Loke 330, Trbovlje. 129

Ograd Radgona

nujno potrebuje dva gradbena tehnika
absolventa gradbene delovodske šole ali pa srednje tehnične šole, mlajše moči. Plača po uredbi. Hrana in stanovanje zajamčeno.

Poziv upnikom in dolžnikom

Okrajna nabavljavnica Trebnje (Okrajno) trgovsko podjetje »Prehrana« v Trebnjem zaradi fuzije z Okrajno poslovno zvezo prehadja in likvidirajo.
Pozivamo vse upnike, naj do 1. julija t. l. prijavijo svoje terjatve, vse dolžnike pa, da poravnajo svoje obveznosti najpozneje do 1. julija 1948.
Po preteku tega roka se prijave terjatev ne bodo več upoštevale.
Likvidatorji: